

اصول مهندسي انترنت

HTTP

SOCKET PROGRAMMING

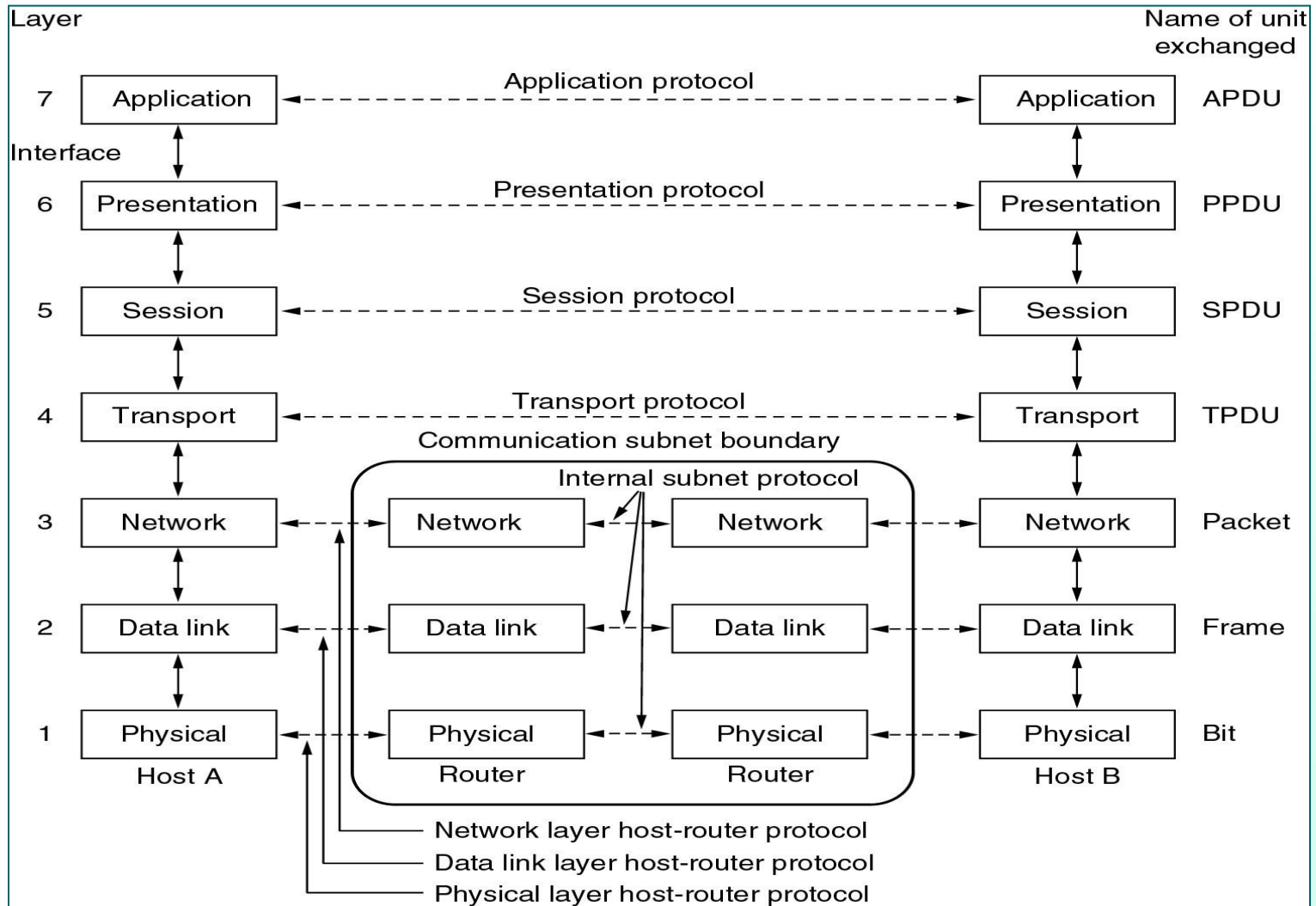
TCP/IP

OSPF

WEB
Fundamentals of
Internet Engineering
Volume No.1

HTTP

مدل هفت لایه ای OSI

لایه فیزیکی Physical Layer

☺ انتقال بیتها به صورت سیگنال الکتریکی و ارسال آن بر روی کانال

☺ واحد اطلاعات : بیت

پارامترهای قابل توجه :

☺ ظرفیت کانال فیزیکی و نرخ ارسال

☺ نوع مدولاسیون

☺ چگونگی کوپلاژ با خط انتقال

☺ مسائل مکانیکی و الکتریکی مانند نوع کابل ، باند فرکانسی ، نوع

رابط (کانکتور) کابل

لایه پیوند داده - Data Link Layer

وظایف :

- به مقصد رساندن داده‌ها روی یک کانال انتقال بدون خطا و مطمئن با استفاده از مکانیزمهای کشف و کنترل خطا.
- شکستن اطلاعات ارسالی از لایه بالاتر به واحدهای استاندارد و کوچکتر و مشخص نمودن ابتدا و انتهای آن از طریق نشانه‌های خاصی بنام **Delimiter**.
- کشف خطا از طریق اضافه کردن بیت‌های کنترل خطا
- کنترل جریان یا تنظیم جریان ارسال فریم‌ها (مکانیزمهای هماهنگی بین مبدأ و مقصد)
- اعلام وصول یا عدم رسیدن داده‌ها به فرستنده
- وضع قراردادهایی برای جلوگیری از تصادم سیگنال‌های ارسالی (این قراردادها در زیرلایه‌ای بنام **MAS** تعریف شده است)
- کنترل سخت‌افزار لایه فیزیکی

لایه شبکه

- سازماندهی اطلاعات بصورت بسته و ارسال جهت انتقال مطمئن به لایه پیوند داده‌ها
- تعیین مسیر هر بسته ارسالی برای رسیدن به مقصد
- جلوگیری از ازدحام و ترافیک در بین مسیرهایها و سوئیچها
- اختصاص آدرسهای مشخص و استاندارد برای هر بسته آماده ارسال
- این لایه بدون اتصال است.

لایه انتقال

- ارسال يك بسته ویژه قبل از ارسال بسته‌ها برای اطمینان از آمادگی گیرنده برای دریافت اطلاعات
- شماره‌گذاری بسته‌های ارسالی برای جلوگیری از گم شدن یا ارسال دوباره بسته‌ها
- حفظ ترتیب جریان بسته‌های ارسالی
- آدرس‌دهی پروسه‌های مختلفی که روی يك ماشین واحد اجرا می‌شوند.
- تقسیم پیام‌های بزرگ به بسته‌های اطلاعاتی کوچکتر
- بازسازی بسته‌های اطلاعاتی و تشکیل يك پیام کامل
- شماره‌گذاری بسته‌های کوچکتر جهت بازسازی
- تعیین و تبیین مکانیزم نامگذاری ایستگاه‌های موجود در شبکه

لایه جلسه Session Layer

- برقراری و مدیریت یک جلسه
- شناسایی طرفین
- مشخص نمودن اعتبار پیامها
- اتمام جلسه ها
- حسابداری مشتریها

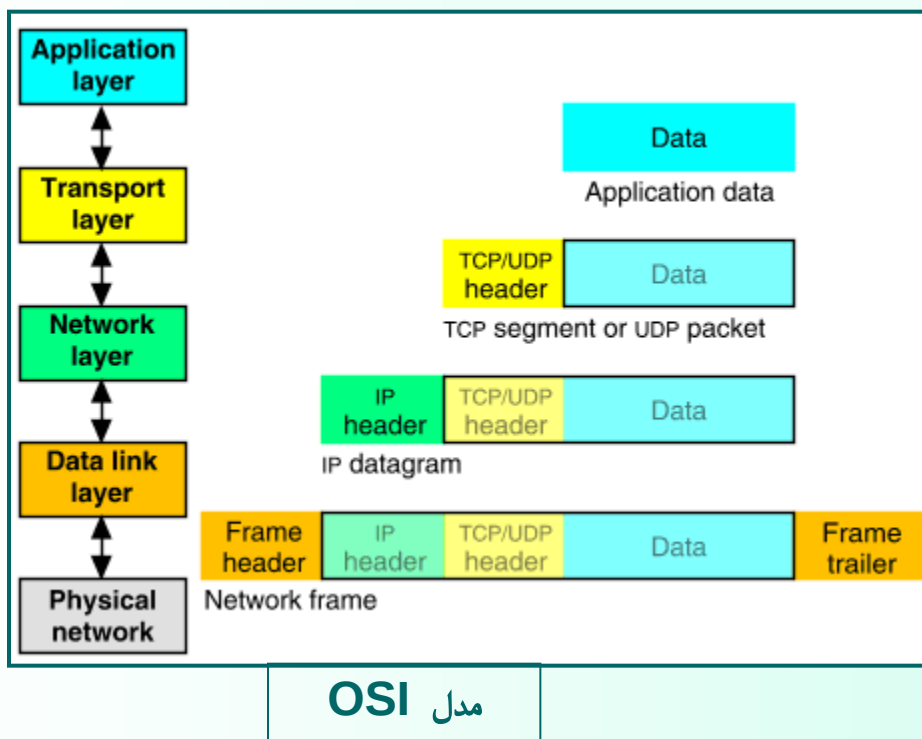
لایه ارائه (نمایش)

- فشرده سازی فایل
- رمزنگاری برای ارسال داده های محرمانه
- رمزگشایی
- تبدیل کدها به یکدیگر هنگام استفاده دو ماشین از استانداردهای مختلفی برای متن

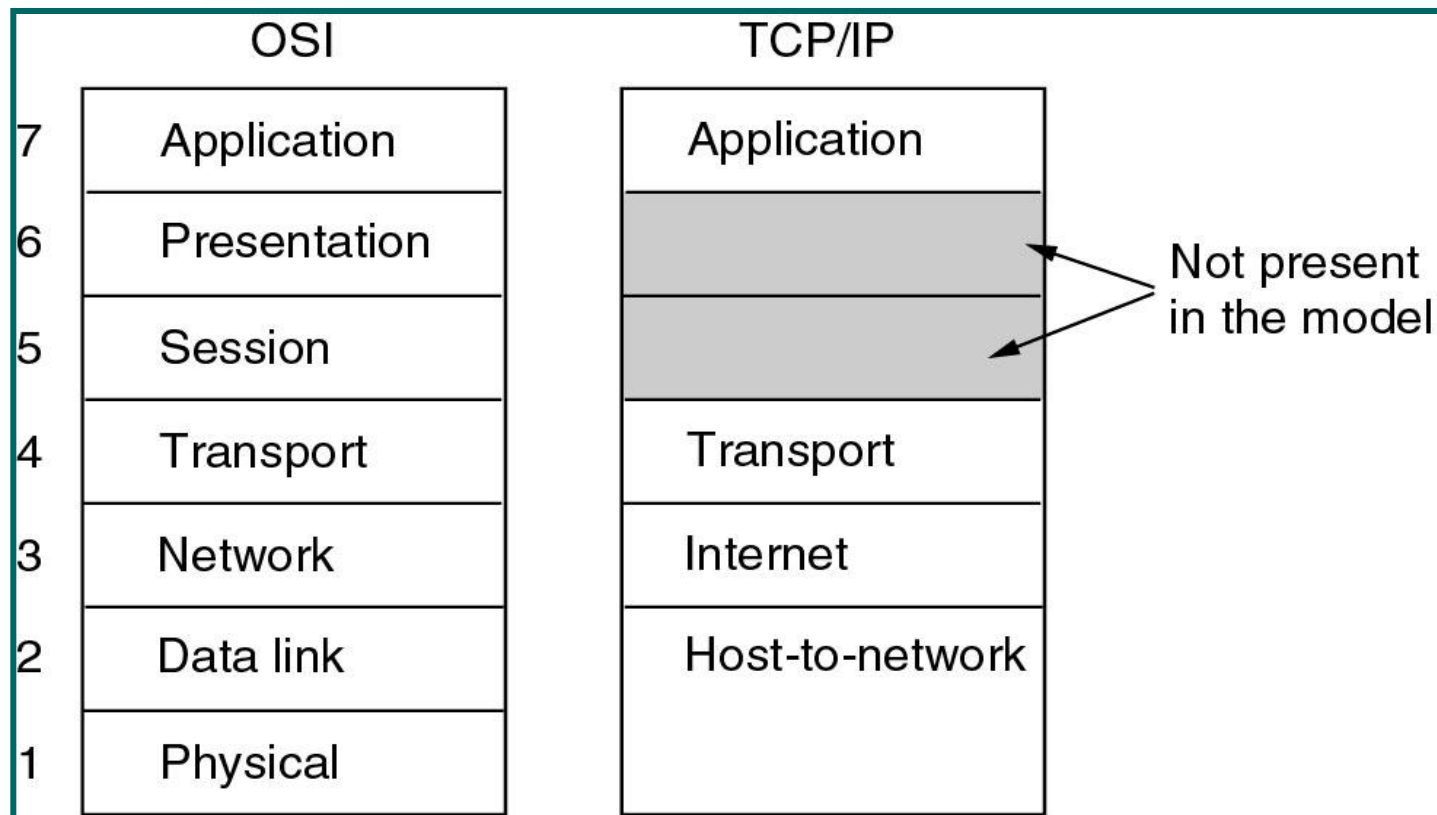
لایه کاربرد Application Layer

تعریف استانداردهائی نظیر :

- انتقال نامه های الکترونیکی
- انتقال مطمئن فایل
- دسترسی به بانکهای اطلاعاتی راه دور
- مدیریت شبکه
- انتقال صفحه وب

مدل چهار لایه ای TCP/IP

لایه‌های مدل TCP/IP

لایه‌ها	نامهای معادل در برخی از کتب
لایه کاربرد Application layer	● لایه سرویسهای کاربردی
لایه انتقال Transport layer	● لایه ارتباط میزبان به میزبان (Host to Host) ● لایه ارتباط عناصر انتهایی (End to End Connection)
لایه شبکه Network layer	● لایه اینترنت ● لایه ارتباطات اینترنت
لایه دسترسی به شبکه Network Interface	● لایه میزبان به شبکه (Host to Network) ● لایه رابط شبکه

لایه اول از مدل TCP/IP : لایه واسط شبکه

تعریف لایه‌های استاندارد سخت افزار ، نرم افزارهای راه انداز و پروتکل‌های شبکه در این لایه.
پروتکل‌هایی که در لایه اول از مدل TCP/IP تعریف می‌شوند ، می‌توانند مبتنی بر ارسال رشته بیت یا مبتنی بر ارسال رشته بایت باشند.

لایه دوم از مدل TCP/IP : لایه شبکه

- بسته‌های IP بسته‌های اطلاعاتی در این لایه
- هدایت بسته‌های IP روی شبکه از مبدأ تا مقصد که این عمل از نوع بدون اتصال می‌باشد
- ویژگی ارسال چندپخشی یعنی ارسال يك یا چند بسته اطلاعاتی به چندین گوناگون در قالب يك گروه سازماندهی شده
- پروتکل‌هایی که در این لایه استفاده می‌شوند عبارتند از:
و .. IP , IGMP , BOOTP , ARP , RARP , RIP , ICMP

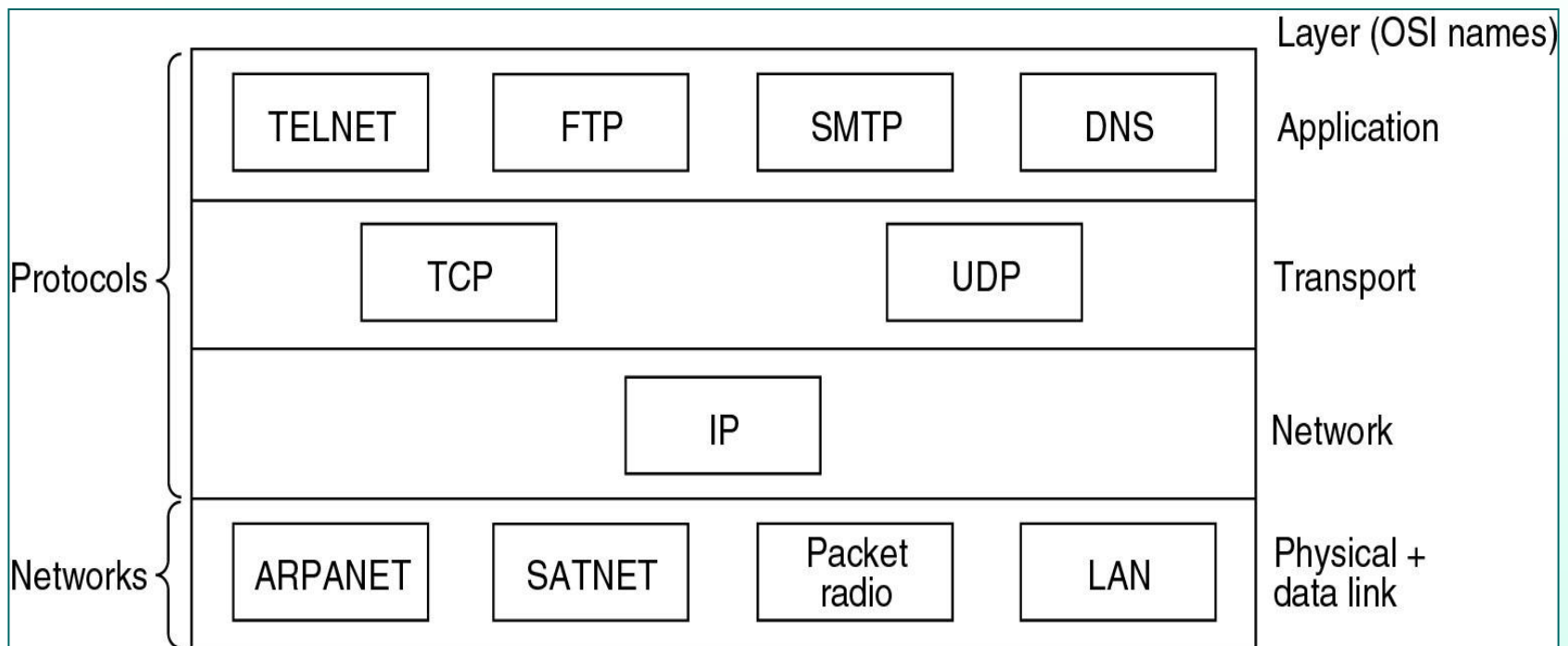
لایه سوم از مدل TCP/IP : لایه انتقال

برقراری ارتباط از طریق یک سرویس اتصال گرا و مطمئن با ماشینهای انتهایی یا میزبان.
ارسال و یا دریافت داده های تحویلی به این لایه توسط برنامه های کاربردی و از طریق توابع سیستمی

لایه چهارم از مدل TCP/IP : لایه کاربرد

خدماتی که در این لایه صورت می گیرد در قالب پروتکل های استاندارد زیر
به کاربر ارائه می شود :
شبیه سازی ترمینال
انتقال فایل یا FTP
مدیریت پست الکترونیکی
خدمات انتقال صفحات اینترنتی

پروتکل‌های رایج در لایه ها

فصل اول: لایه IP در شبکه اینترنت

اهداف آموزشی:

مفاهیم لایه IP ☐

تشریح پروتکل و بسته‌های IP ☐

آدرس‌دهی ماشینها و کلاسهای آدرس ☐

الگوهای زیر شبکه ☐

پروتکل ICMP ☐

پروتکل‌های BOOTP, RARP, ARP ☐

لایه IP

هدایت بسته‌های اطلاعاتی از شبکه‌ای به شبکه‌های دیگر

آدرسهای MAC

😊 آدرسهای قابل تعریف در لایه اول (لایه فیزیکی) جهت انتقال فریم‌ها روی کانال

😊 وابسته به ساختار شبکه

در پروتکل CSMA/CD شبکه
MAC (Ethernet) آدرس = ۶ بایت

در پروتکل SLIP فیلد
آدرس MAC وجود ندارد

❑ بي نظمي در شبکه هاي مختلف

❑ تنوع توپولوژي و پروتکلها

❑ تفاوت در روشهاي آدرس دهی

▪ تعريف آدرسهاي جهاني و استاندارد براي تمامي ايستگاهها

▪ ساختار يکسان بسته قرار گرفته درون فيلد داده از فریم

هر شبکه

▪ عدم وابستگي بسته به نوع شبکه و سخت افزار

بسته IP

واحد اطلاعاتي که درون فيلد داده از فریم فیزیکی قرار گرفته و با عبور از یک شبکه به شبکه دیگر **تغییر نمی کند**.

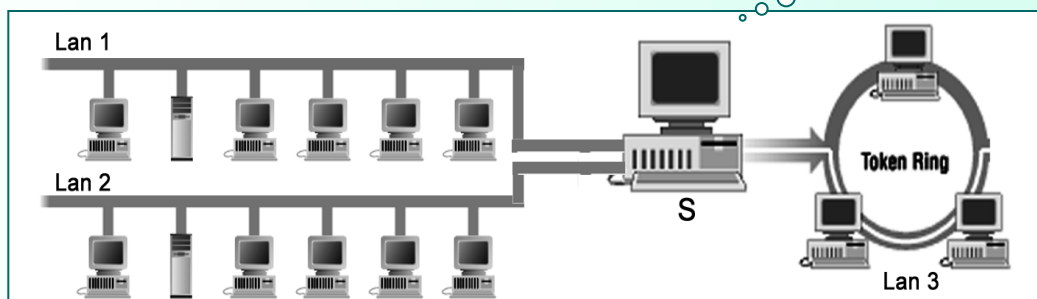
آدرس IP

آدرس جهانی و مشخص کننده ماشین به صورت یکتا و فارغ از ساختار شبکه‌ای

مسیریاب (Router)

- ماشینی با تعدادی ورودی و خروجی
- دریافت بسته‌های اطلاعاتی از ورودی و هدایت و انتخاب کانال خروجی مناسب بر اساس آدرس مقصد

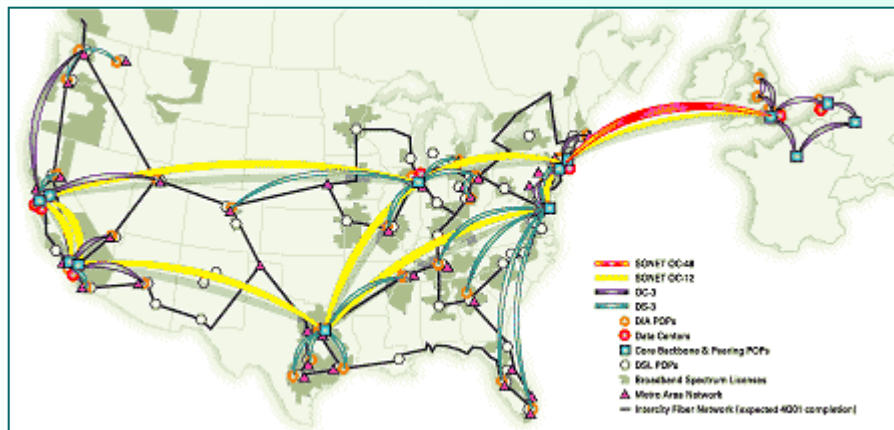
مسیریاب

لایه اینترنت (Network)

زیر شبکه (Subnet) : زیر ساخت ارتباطی شبکه ها

ستون فقرات (Backbone) : خطوط ارتباطی با پهنای باند (نرخ ارسال) بسیار بالا و مسیریابیهای بسیار سریع و هوشمند در قسمت زیر شبکه

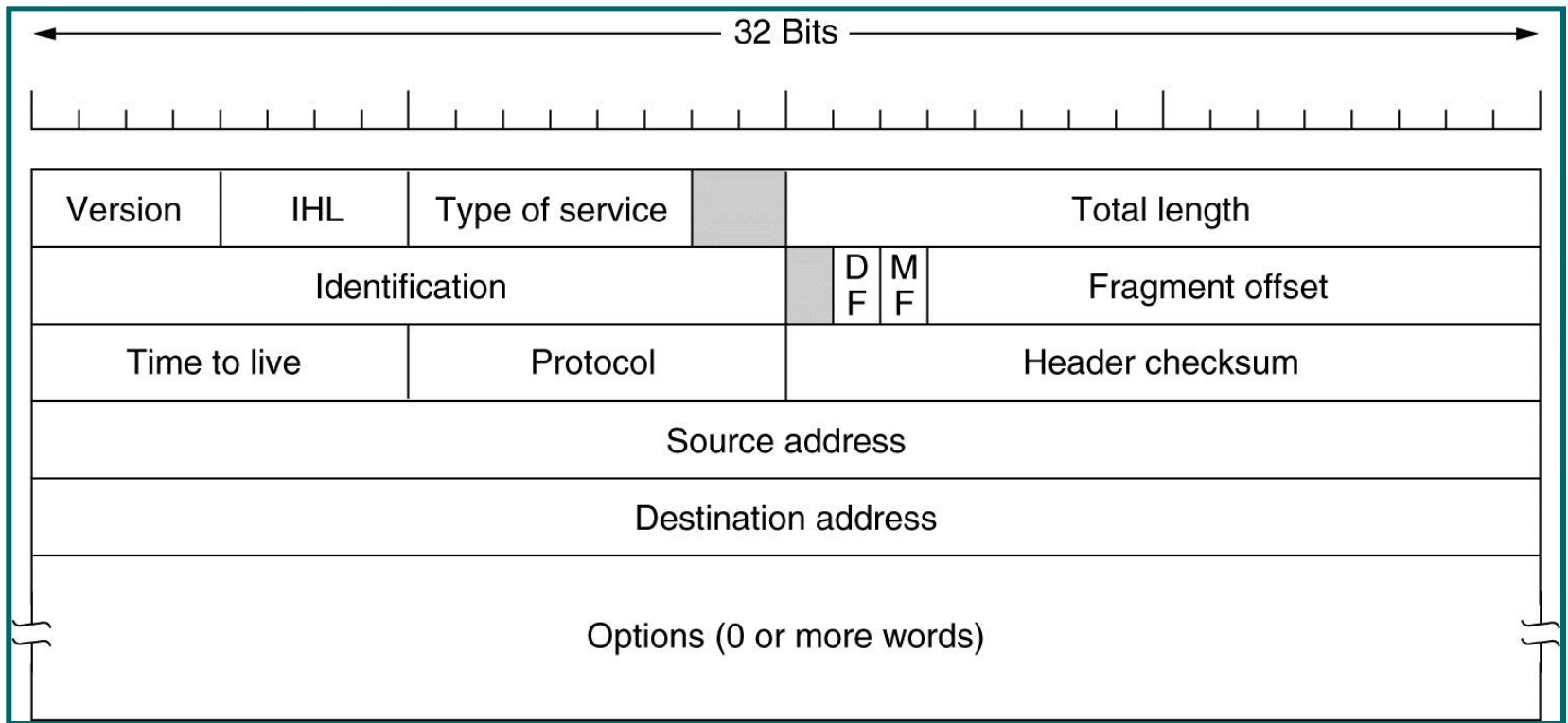

پروتکل IP:

- قرارداد حمل و تردد بسته‌های اطلاعاتی
- مدیریت و سازماندهی مسیریابی صحیح بسته‌ها از مبدأ به مقصد

دیتاگرام

واحد اطلاعات که به صورت یکجا از لایه IP به لایه انتقال تحویل داده می‌شود یا بالعکس لایه انتقال آنرا جهت ارسال روی شبکه به لایه IP تحویل داده و ممکن است شکسته شود.

فیلد Version

▪ چهار بیت

▪ مشخص کننده نسخه پروتکل IP

نسخه شماره 4 پروتکل IP Version= 0100

نسخه شماره 6 پروتکل IP

فیلد IHL (IP Header Length)

▪ چهار بیتی

▪ مشخص کننده طول کل سرآیند بسته بر مبنای کلمات 32 بیتی

▪ حداقل مقدار فیلد IHL عدد 5

فیلد Type of service

■ فیلد 8 بیتی

■ مشخص کننده درخواست سرویس ویژه‌ای توسط ماشین میزبان از مجموعه زیرشبکه برای ارسال دیتاگرام

تعیین کننده
اولویت بسته IP

بخشهای فیلد:

P2	P1	P0	D	T	R	-	-
تقدم بسته			تاخیر	توان خروجی	قابلیت اطمینان	بلااستفاده	

قراردادن عدد 1 توسط ماشین میزبان در این بیتها جهت
انتخاب مسیر مناسب توسط مسیریابها

فیلد Total Length

- فیلد 16 بیتی
- مشخص کننده طول کل بسته IP (مجموع اندازه سرآیند و ناحیه داده)
- حداکثر طول کل بسته IP 65535 بایت

فیلد Identification

- فیلد 16 بیتی
- مشخص کننده شماره یک دیتاگرام واحد

فیلد Fragment Offset

الف) بیت DF (Don't Fragment):

با یک شدن این بیت در یک بسته IP هیچ مسیریابی اجازه قطعه قطعه نمودن بسته را ندارد

ب) بیت MF (More Fragment):

MF=0 : مشخص کننده آخرین قطعه IP از یک دیتاگرام

MF=1 : وجود قطعات بعدی از یک دیتاگرام

ج) Fragment offset

13 بیتی

0 نشان دهنده شماره ترتیب هر قطعه از یک دیتاگرام شکسته شده

0 حداکثر تعداد قطعات یک دیتاگرام 8192

فیلد Time To Live

- فیلد 8 بیتی

- مشخص کننده طول عمر بسته IP

- حداکثر طول عمر بسته IP = 255

فیلد پروتکل

- نشان دهنده شماره پروتکل لایه بالاتر متقاضي ارسال دیتاگرام

- فیلد 8 بیتی

فیلد Header Ckecksum

- فیلد 16 بیتی

- کشف خطاهای احتمالی در سرآیند هر بسته IP

روش محاسبه کد کشف خطا:

جمع کل سرآیند به صورت دو بایت دو بایت

حاصل جمع به روش مکمل یک منفی می گردد

قرارگرفتن عدد منفی حاصله در فیلد Header Ckecksum

Source Address **فیلد**

- فیلد 32 بیتی
- مشخص کننده آدرس ماشین مبدأ

Destination Address **فیلد**

- فیلد 32 بیتی
- مشخص کننده آدرس **IP** ماشین مقصد

فیلد Payload

قرارگرفتن داده های دریافتی از لایه بالاتر در این فیلد

فیلد اختیاری Option

- حداکثر 40 بایت

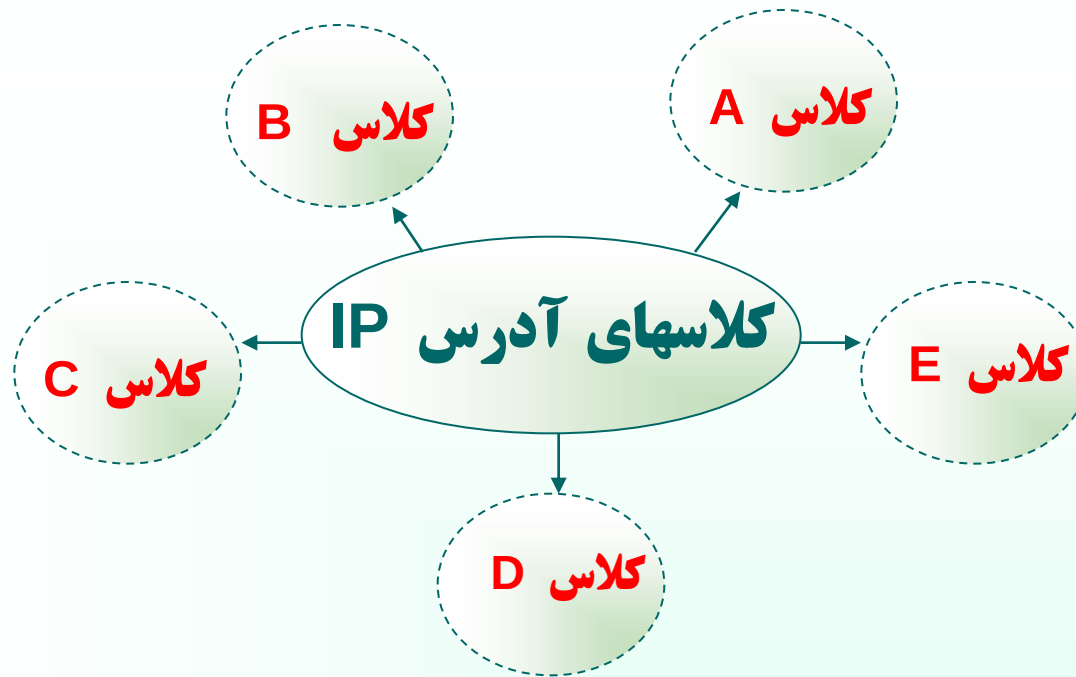
- محتوی اطلاعات جهت یافتن مسیر مناسب توسط مسیریابها

آدرسها در اینترنت و اینترنت

شناسایی تمام ابزار شبکه (ماشینهای میزبان، مسیریابها، چاپگرهای شبکه) در اینترنت با یک آدرس IP

آدرس IP

- 32 بیتی
- پرارزترین بایت آدرس IP مشخص کننده کلاس آدرس
- نوشتن آدرسهای IP به صورت چهار عدد دهدهی که با نقطه از هم جدا شده اند جهت سادگی نمایش

تقسیم ۳۲ بیت آدرس IP به قسمتهای :
آدرس ماشین / آدرس زیر شبکه / آدرس شبکه

آدرسهای کلاس A

- مقدار پرازشتترین بیت = 0
- 7 بیت از یک بایت اول = مشخصه آدرس IP
- 3 بایت باقیمانده مشخص کننده آدرس ماشین میزبان
- بایت پرازش در محدوده صفر تا 127

Network ID = ۷ Bit

1.0.0.0 to
127.255.255.255

کلاس B

- مقدار دو بیت پرارزش = 10

- 14 بیت از دو بایت سمت چپ = آدرس شبکه

- دو بایت اول از سمت راست = آدرس ماشین میزبان

Network ID = 14 Bit

← 32 bits →

192.0.0.0 to
239.255.255.255

کلاس C

• مناسبترین و پرکاربردترین کلاس از آدرسهای IP

• مقدار سه بیت پرارزش = 110

• 21 بیت از سه بایت سمت چپ = مشخص کننده آدرس شبکه

• 8 بیت سمت چپ = آدرس ماشین میزبان

← 32 bits →

240.0.0.0 to
247.255.255.255

کلاس D

- مقدار چهار بیت پرارزش = 1110

- 28 بیت = تعیین آدرسهای چند مقصده (آدرسهای گروهی)

- کاربرد = عملیات رسانه‌ای و چند پخش

1110

Multicast Address

32 bits

کلاس E

• مقدار پنج بیت پر ارزش = 11110

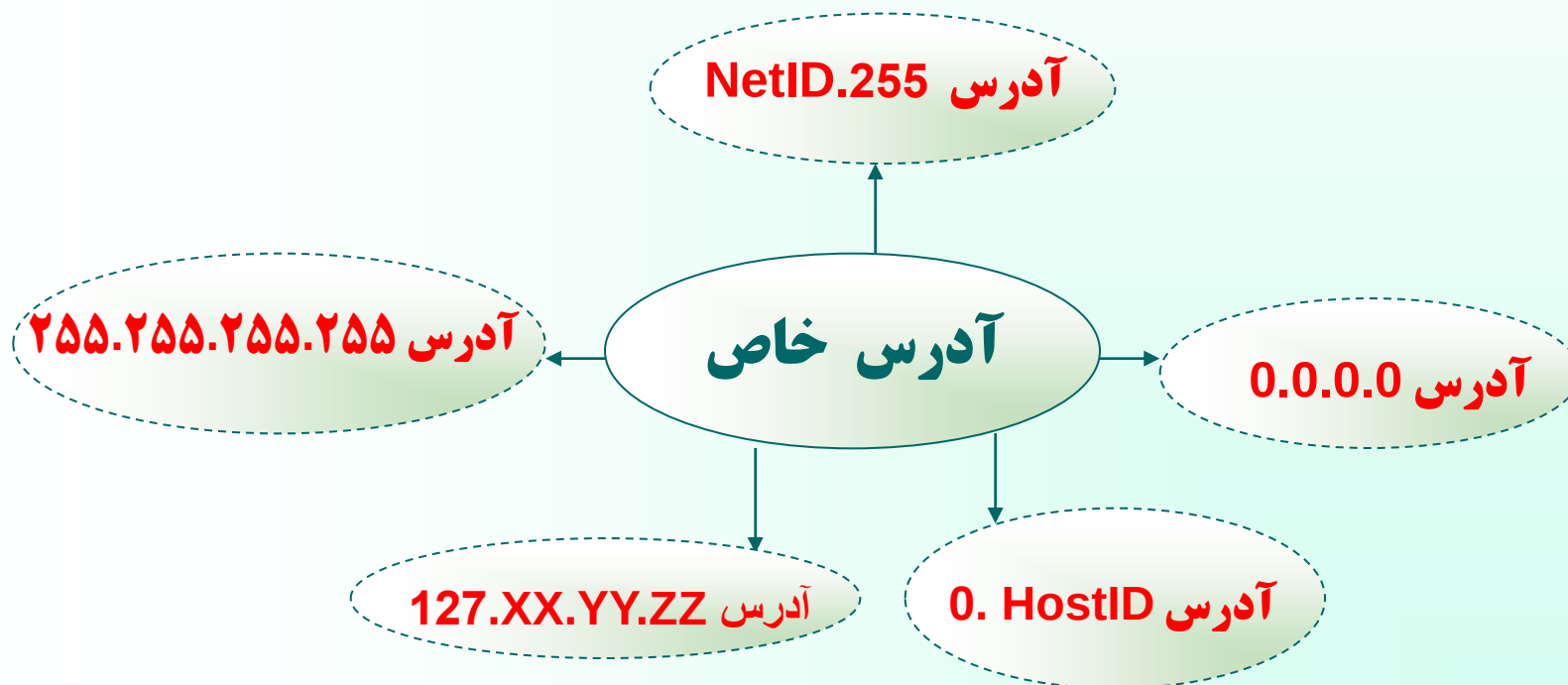
11110

Unused Address Space

32 bits

آدرسهای خاص

در بین تمام کلاسهای آدرس IP با پنج گروه از آدرسها نمی توان یک شبکه خاص را تعریف و آدرس دهی نمود.

آدرس 0.0.0.0:

هر ماشین میزبان که از آدرس IP خودش مطلع نیست این آدرس را بعنوان آدرس خودش فرض می کند.

آدرس HostID 0 :

این آدرس زمانی به کار می رود که ماشین میزبان ، آدرس مشخصه شبکه ای که بدان متعلق است را نداند. در این حالت در قسمت NetID مقدار صفر و در قسمت HostID شماره مشخصه ماشین خود را قرار می دهد.

0

0 0		This host	
0 0	... 0 0	Host	A host on this network
1 1			Broadcast on the local network
Network	1 1 1 1	... 1 1 1 1	Broadcast on a distant network
127	(Anything)		Loopback

آدرس 255.255.255.255:

جهت ارسال پیامهای فراگیر برای تمامی ماشینهای میزبان بر روی شبکه محلی که ماشین ارسال کننده به آن متعلق است .

آدرس NetID.255 :

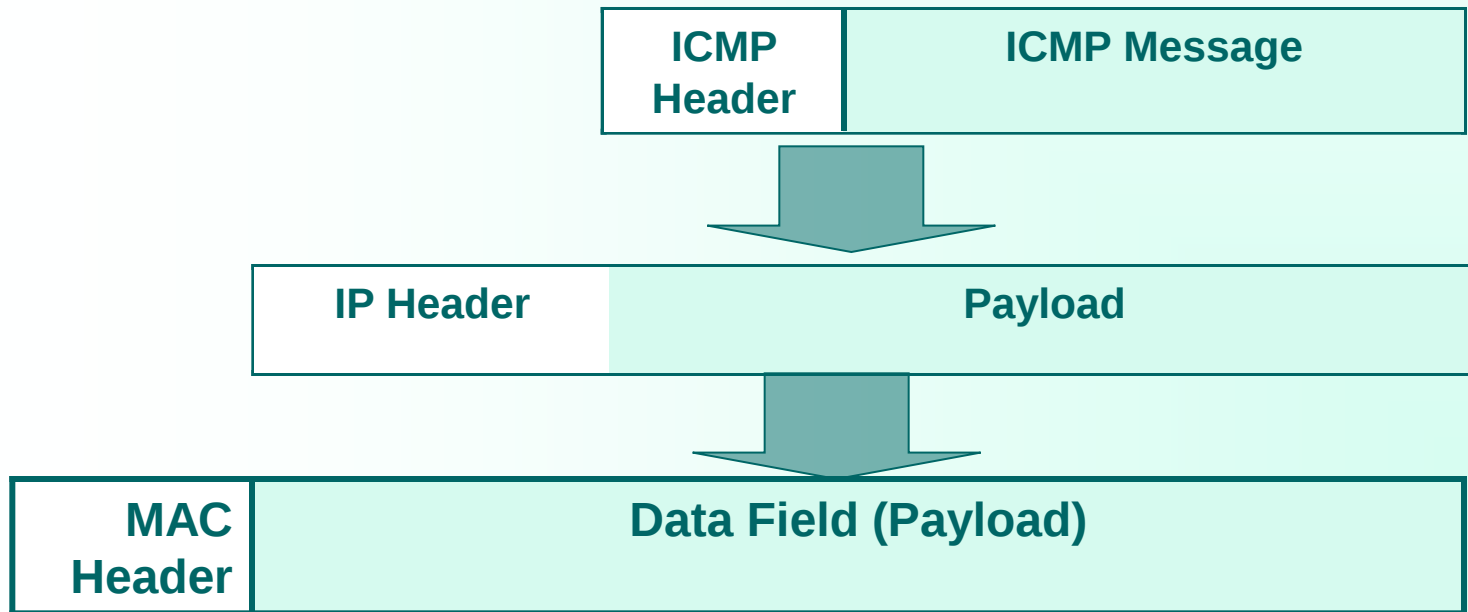
جهت ارسال پیامهای فراگیر برای تمامی ماشینهای يك شبکه راه دور که ماشین میزبان فعلی متعلق به آن نیست .

آدرس 127.xx.yy.zz:

این آدرس بعنوان “آدرس بازگشت” شناخته می شود و آدرس بسیار مفیدی برای اشکال زدایی از نرم افزار می باشد .

پروتکل ICMP: Internet Control Message Protocol

- بررسی انواع خطا و ارسال پیام برای مبدأ بسته در صورت بروز خطا و اعلام نوع خطا
- يك سیستم گزارش خطا
- قرارگرفتن پیام ICMP درون بسته IP

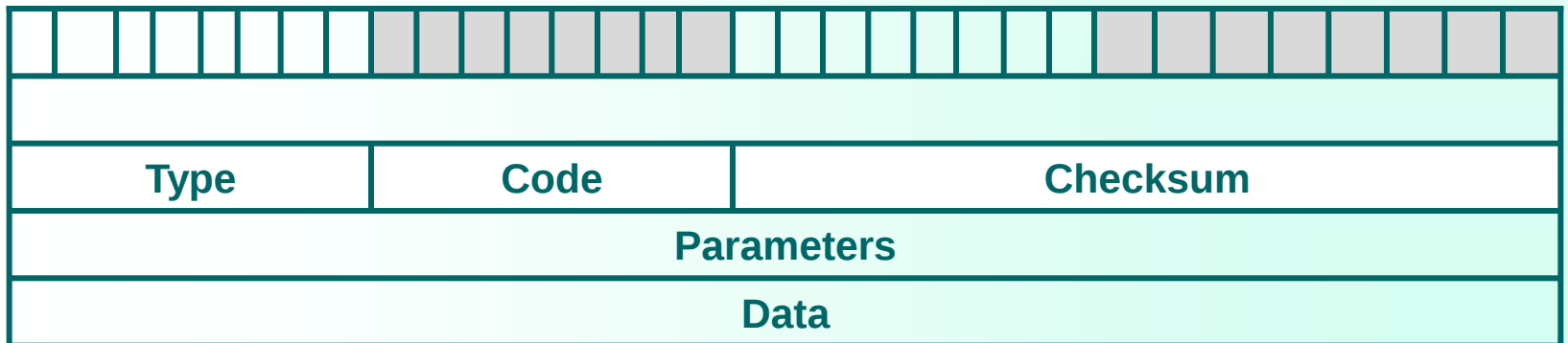
قالب پیام ICMP

فیلد **Type**: مشخص کننده نوع پیام

فیلد **Code**: مشخص کننده کد زیرنوع

فیلد **Checksum**: جهت سنجش اعتبار و درستی بسته ICMP

۳۲ بیت

انواع پیامهای ICMP

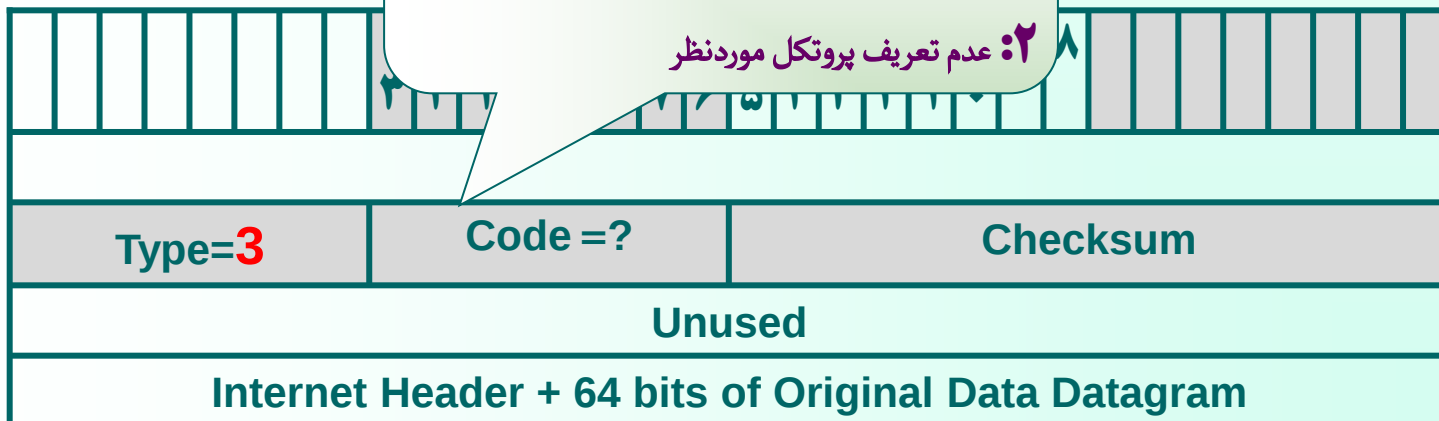
1) پیام Destination Unreachable

- عدم تشخیص آدرس توسط مسیریاب و یا زیر شبکه
- نرسیدن بسته به مقصد به هر علت

♦ در دسترس نبودن شبکه مورد نظر

۱: در دسترس نبودن ماشین میزبان

۲: عدم تعریف پروتکل مورد نظر

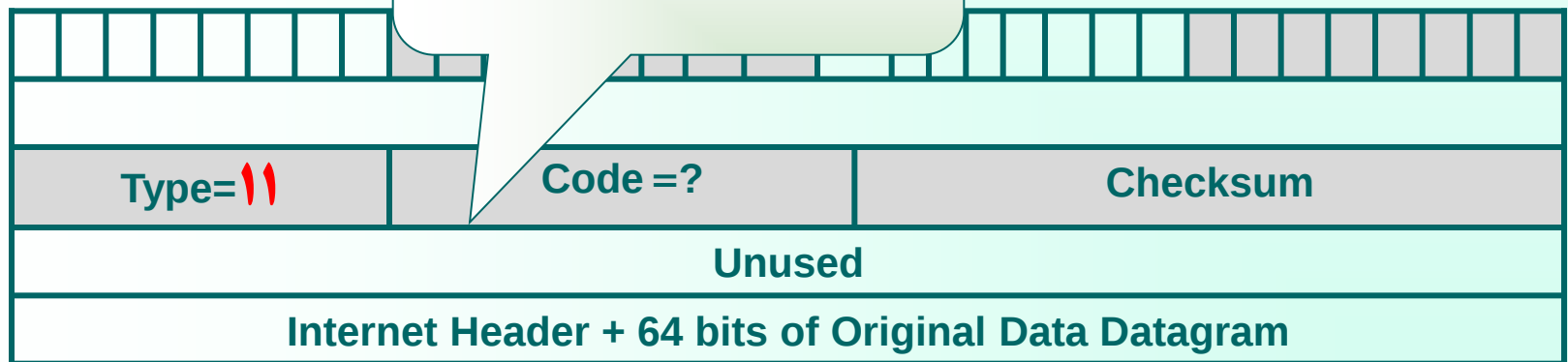

٢) پیام Time Exceeded

ارسال پیام به فرستنده بسته جهت آگاهی از اتمام طول عمر بسته و حذف آن توسط مسیریاب

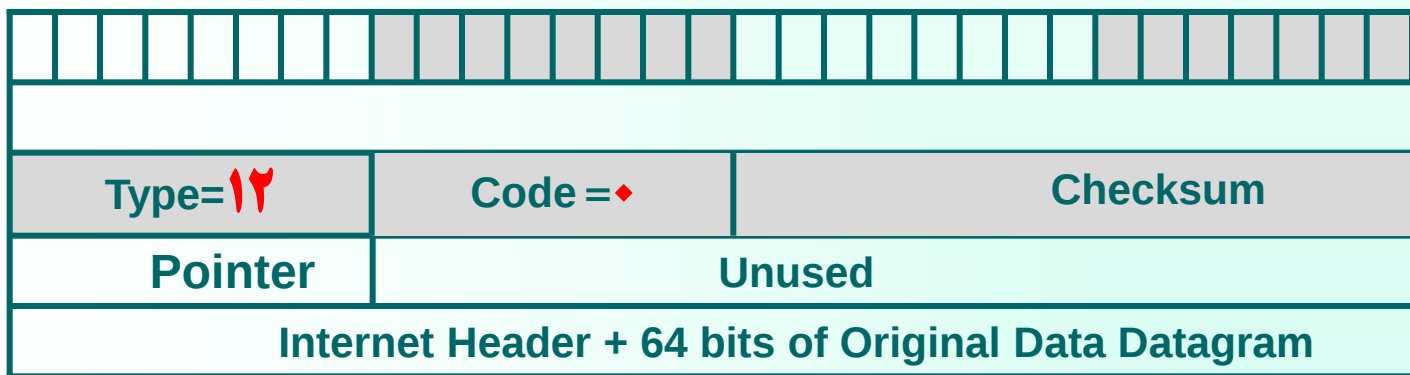
• = اتمام زمان حیات بسته

١ = اتمام زمان بازسازی قطعات یک دیتاگرام

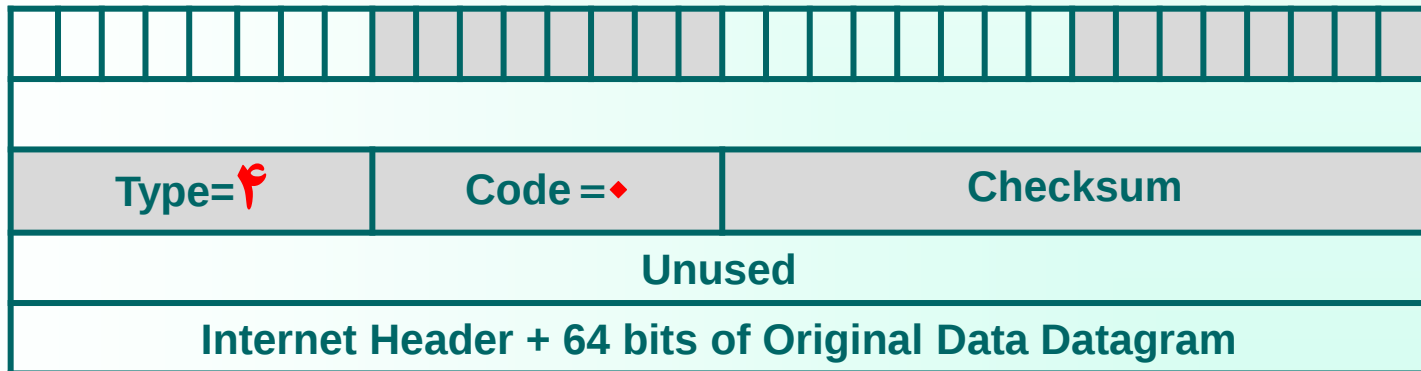
۳) پیام Parameter Problem

نشان دهنده وجود مقدار نامعتبر در یکی از فیلدهای سرآیند بسته IP

Source Quench پیام (۴)

تقاضای کاهش نرخ تولید و ارسال بسته‌های IP از ماشین میزبان

۵) پیام Redirect

وجود اشکال در مسیریابی

0 = تغییر مسیر به شبکه‌ای که آدرس آن مشخص شده است.

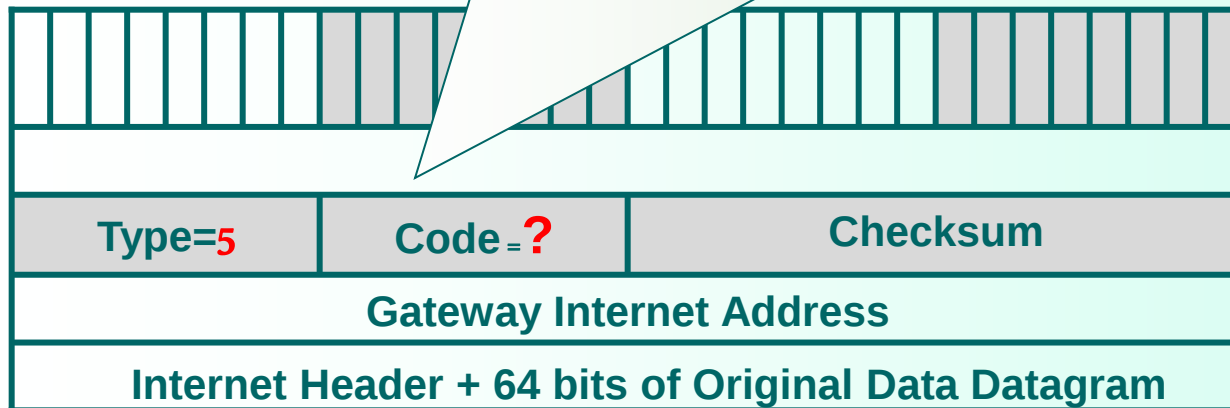
1 = تغییر مسیر به ماشینی که آدرس آن مشخص شده است.

2 = تغییر مسیر به شبکه‌ای که آدرس آن مشخص شده است جهت تأمین سرویس ویژه درخواستی مشخص شده در

Type of service فیلد

3 = تغییر مسیر به ماشینی که آدرس آن مشخص شده است جهت تأمین سرویس ویژه درخواستی مشخص شده در فیلد

Type of service

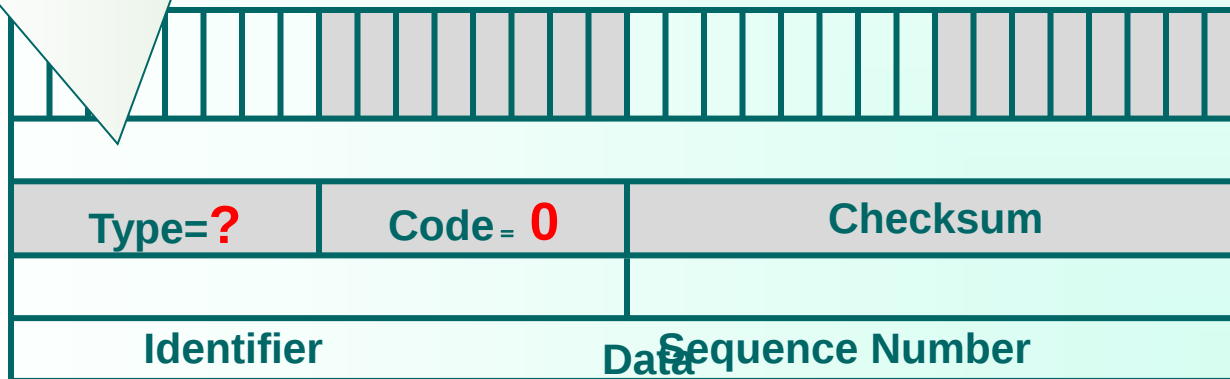
6) پیامهای Echo Request , Echo Reply

پیام **Echo Request** : موجود و قابل دسترس بودن يك ماشین خاص

در شبکه توسط مسیریاب

پیام **Echo Reply** : پاسخ مقصد مبني بر دریافت پیام **Echo Request**

8 : برای مشخص کردن پیام **Echo Request**
0 : برای مشخص کردن پیام **Echo Reply**

Timestamp Request و Timestamp Reply پیامهای

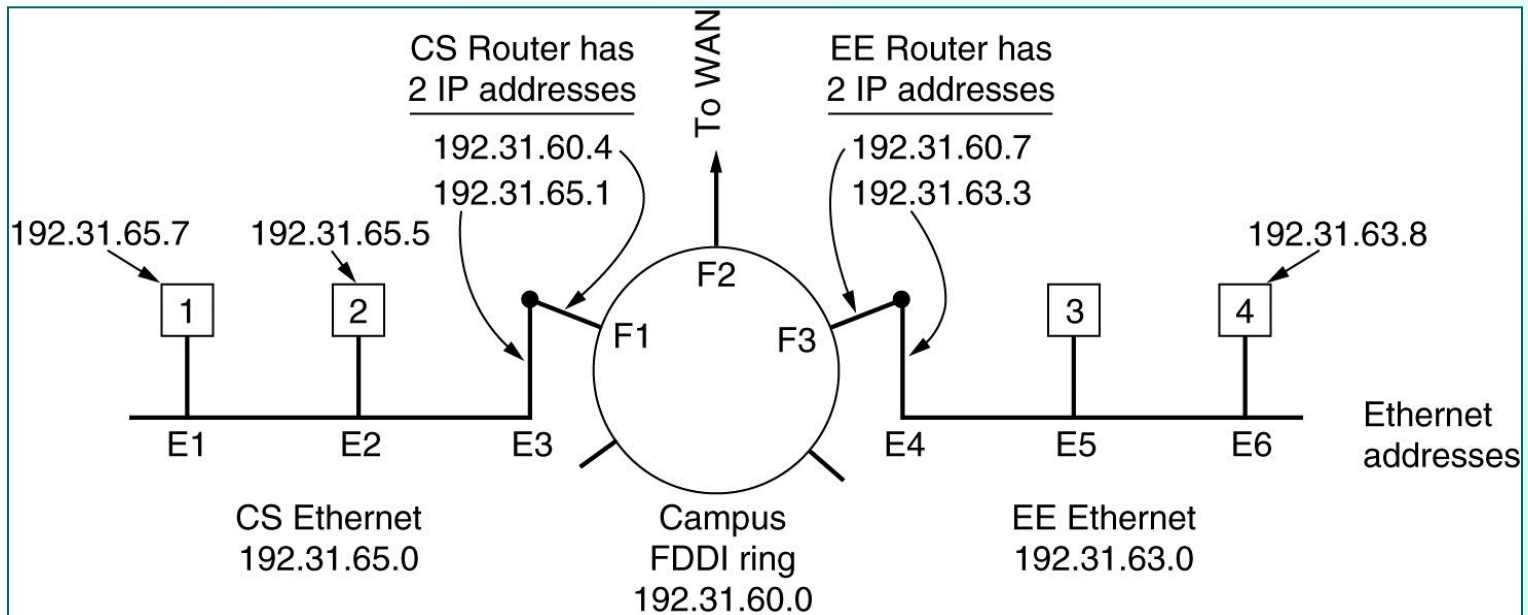
دریافت‌کننده پیام **Timestamp Request** زمان دریافت و زمان ارسال بسته را نیز مشخص می‌کند.

13: Timestamp Request برای مشخص کردن پیام
14: Timestamp Reply برای مشخص کردن پیام

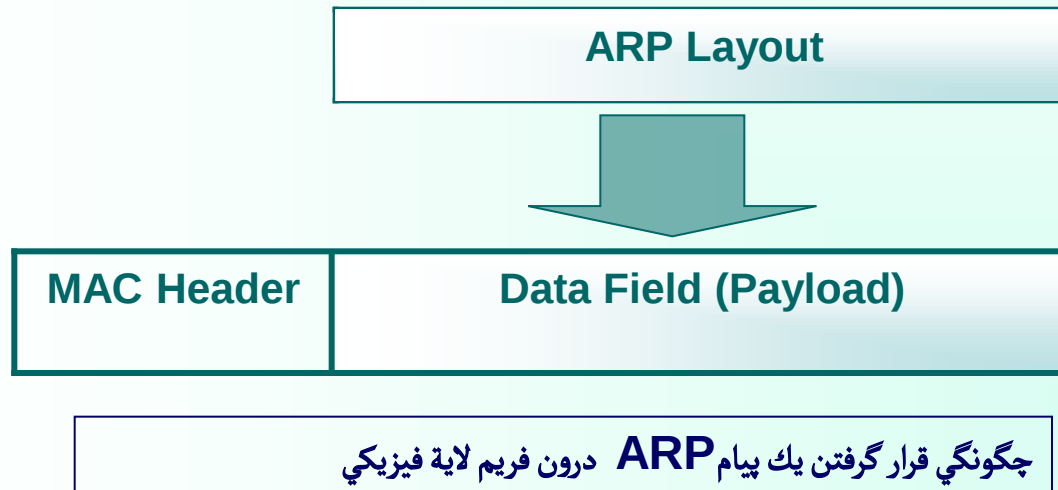
Type=?								Code=0								Checksum															
Identifier																Sequence Number															
Originate Timestamp																															
Receive Timestamp																															
Transmit Timestamp																															

پروتکل ARP : Address Resolution Protocol

- بی‌معنابودن آدرسهای IP روی کانال انتقال
- دانستن آدرس IP ماشین مقصد و نیاز به داشتن آدرس فیزیکی آن جهت ارسال بسته
- وظیفه پروتکل ARP:
- ارسال بسته فراگیر روی کل شبکه محلی که در آن آدرس IP ماشین مورد نظر قرار دارد.
پاسخ ماشین با آدرس IP موجود در بسته ارسالی و ارسال آدرس فیزیکی خود برای ارسال‌کننده بسته ARP

برخلاف پروتکل ICMP که روی پروتکل IP قرار می‌گیرد ، پروتکل ARP مستقیماً بر روی پروتکل لایه فیزیکی عمل می‌کند ؛ یعنی یک بسته ARP ساخته شده و درون فیلد داده از فریم لایه فیزیکی قرار گرفته و روی کانال ارسال می‌شود .

ساختار پیامهای ARP

Hardware Type	
Protocol Type	
Hardware Address Length	Protocol Address Length
Operation Code	
Source Hardware Address	
Source IP Address	
Destination Hardware Address	
Destination IP Address	

پروتکل RARP : Reverse Address Resolution Protocol

- ایستگاه آدرس فیزیکی مورد نظرش را می‌داند ولیکن آدرس IP آن را نمی‌داند
- ارسال يك بسته فراگیر روي خط
- تمامی ایستگاه‌هایی که از پروتکل RARP حمایت می‌کنند و بسته‌های مربوطه را تشخیص می‌دهند، در صورتی که آدرس فیزیکی خودشان را درون بسته ببینند در پاسخ به آن، آدرس IP خود را در قالب يك بسته RARP Reply برمی‌گردانند.

توجه: بسته‌های RARP, ARP از نوع فراگیر محلي Local Broadcast هستند و بالطبع توسط مسیریابها منتقل نمی‌شوند و فقط در محدوده شبکه محلي عمل می‌کنند.

پروتکل *BootP*

- گاهی نیاز است که يك آدرس **IP** روی چند شبکه محلی جستجو شود که در این حالت **RARP** جوابگو نیست .
- داشتن آدرس فیزیکی ماشین مورد نظر و نیاز به پیدا کردن آدرس **IP** آن در شبکه‌های محلی دیگر
- استفاده از بسته‌های **UDP** در این پروتکل

فصل دوم : مسیریابی در شبکه اینترنت

اهداف آموزشی :

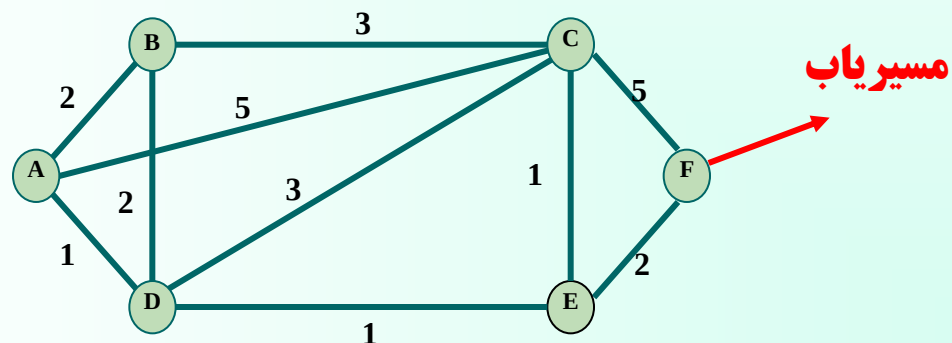
- ☐ مفاهیم اولیه مسیریابی
- ☐ الگوریتم‌های مسیریابی LS
- ☐ الگوریتم‌های مسیریابی بردار فاصله - DV -
- ☐ مسیریابی سلسله مراتبی
- ☐ پروتکل RIP
- ☐ پروتکل OSPF
- ☐ پروتکل BGP

(۱) مفاهیم اولیه مسیریابی

مسیریاب: ابزاری است برای برقراری ارتباط دو یا چند شبکه

زیرساخت ارتباطی: مجموعه مسیریابها و کانالهای فیزیکی ما بین آنها

الگوریتم‌های مسیریابی: روشهایی برای پیدا کردن مسیری بهینه میان دو مسیریاب به گونه‌ای که هزینه کل مسیر به حداقل برسد.

زیرساخت ارتباطی یک شبکه فرضی

برخی اصطلاحات کلیدی در مسیریابی

آدرسهای MAC:

- آدرسهای لایه فیزیکی جهت انتقال فریمها بر روی کانال
- اندازه آدرس وابسته به پروتکل و توپولوژی شبکه
- تغییر آدرسهای MAC بسته‌های اطلاعاتی هنگام عبور از مسیریابهای موجود در مسیر

آدرسهای IP:

- آدرسهای جهانی و منحصر به فرد
- مشخص‌کننده یک ماشین فارغ از نوع سخت افزار و نرم افزار آن
- ثابت بودن آدرسهای IP بسته‌های اطلاعاتی هنگام عبور از مسیریابهای موجود در مسیر

بسته IP:

- واحد اطلاعاتی با اندازه محدود

توپولوژی شبکه:

- مجموعه مسیرهایها و کانالهای فیزیکی ما بین آنها در زیرساخت ارتباطی یک شبکه
- متغیر با زمان

ترافیک شبکه:

- تعداد متوسط بسته‌های اطلاعاتی ارسالی و یا دریافتی روی یک کانال در واحد زمان
- متغیر با زمان

گام یا Hop:

- عبور بسته از یک مسیر یا ب = گام
- تعداد مسیرهای موجود در مسیر یک بسته = تعداد گام = Hop Count

ازدحام یا Congestion:

بیشتر بودن تعداد متوسط بسته‌های ورودی به یک مسیر یا ب از تعداد متوسط بسته‌های خروجی

بن بست Deadlock:

پایان طول عمر بسته‌ها

۱-۱) روشهای هدایت بسته‌های اطلاعاتی در شبکه‌های کامپیوتری

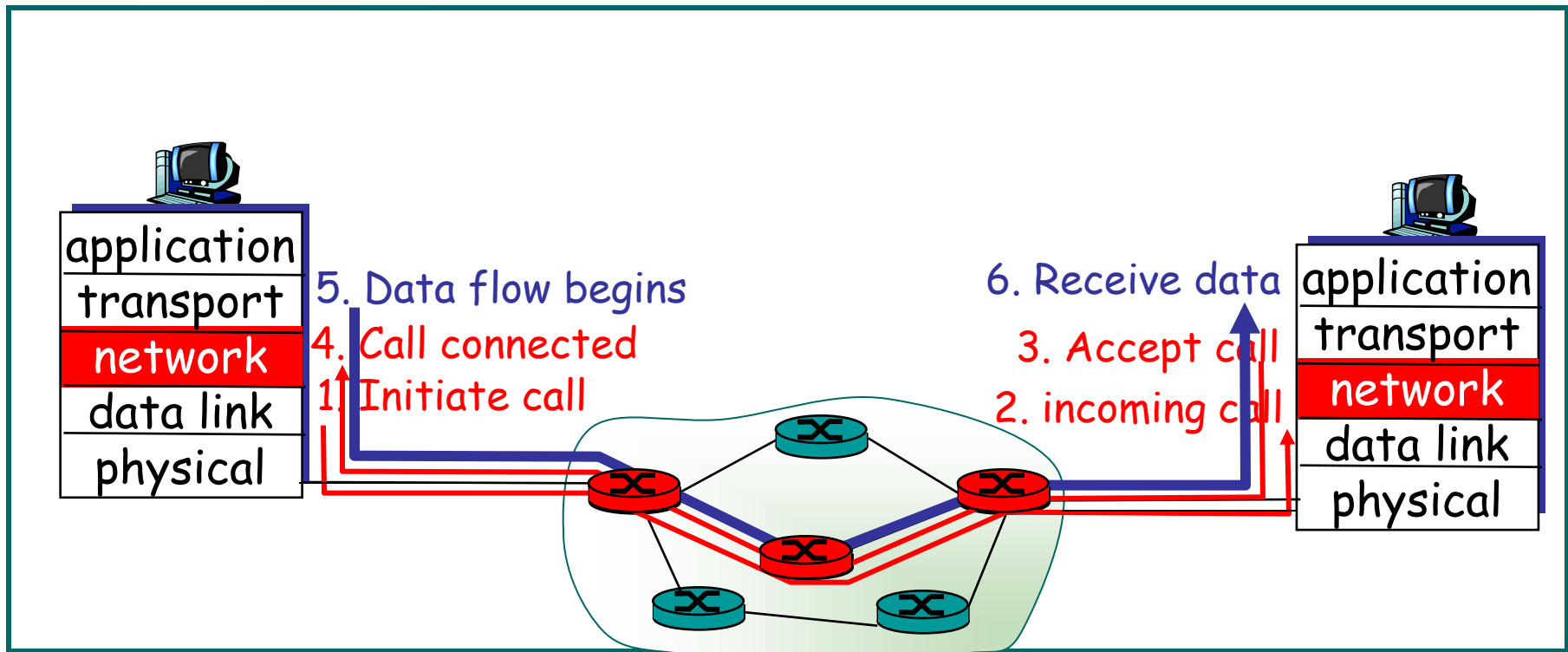
الف) روش مدار مجازی (VC) Virtual Circuit

ب) روش دیتاگرام Datagram

خصوصیات روش VC

- ارسال بسته‌های اطلاعاتی بدون نیاز به اطلاع از آدرسهای IP مبدأ و مقصد و فقط داشتن شماره VC جهت ارسال بسته
- عدم اجرای الگوریتم مسیریابی جهت هدایت بسته‌های اطلاعاتی از مبدأ به مقصد
- دریافت بسته به ترتیب ارسال شده در مقصد
- عدم احتمال گم‌شدن بسته‌ها در عمل مسیریابی در شبکه

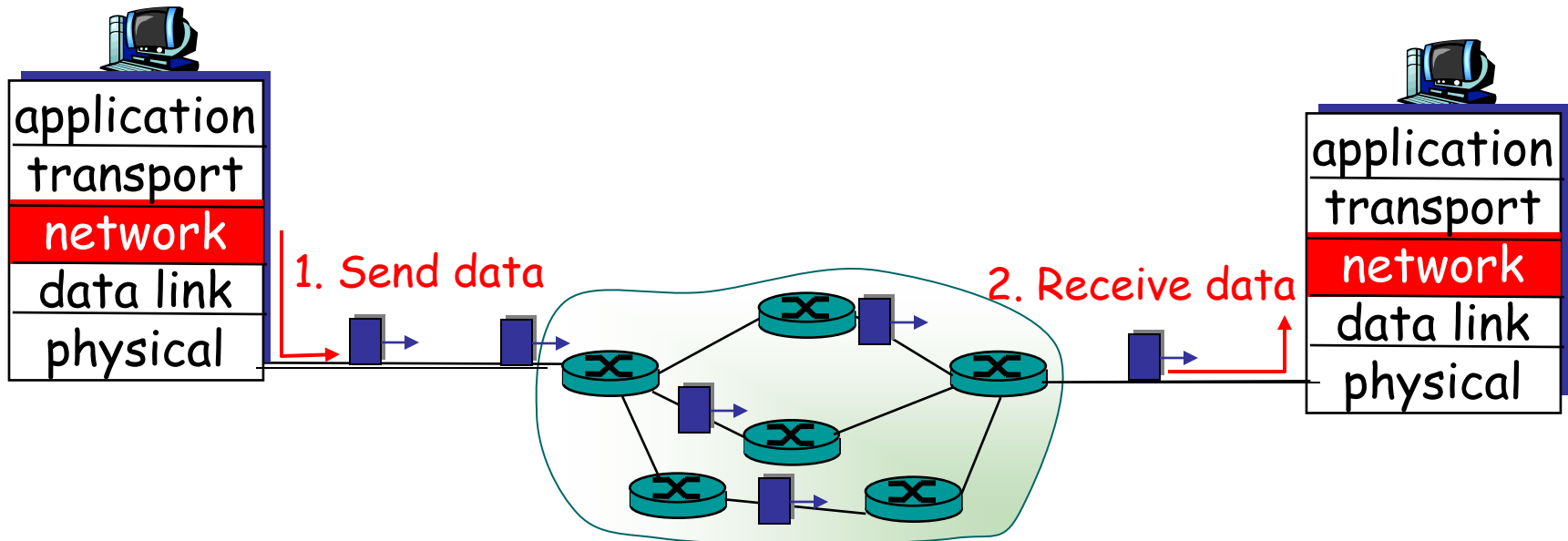
روش VC

خصوصیات روش دیتاگرام

- ارسال بسته‌های اطلاعاتی با استفاده از آدرس‌های IP مبدأ و مقصد در شبکه
- انجام مسیریابی جداگانه برای هر بسته
- توزیع و هدایت بسته‌ها روی مسیرهای متفاوت بر اساس شرایط توپولوژیکی و ترافیکی لحظه‌ای شبکه
- امکان دریافت بسته بدون ترتیب ارسال شده در مقصد
- لزوم نظارت‌های ویژه بر گم شدن و یا تکراری بودن بسته در لایه‌های بالاتر

روش Datagram

انواع الگوریتمهای مسیریابی

ب) از دیدگاه چگونگی جمع آوری و پردازش اطلاعات زیرساخت ارتباطی شبکه

غیرمتمرکز

سراسری / متمرکز

الف) از دیدگاه روش تصمیم گیری و میزان هوشمندی الگوریتم

پویا

ایستا

الگوریتم ایستا

- عدم توجه به شرایط توپولوژیکی و ترافیک لحظه‌ای شبکه
- جداول ثابت مسیریابی هر مسیرباب در طول زمان
- الگوریتم‌های سریع
- تنظیم جداول مسیریابی به طور دستی در صورت تغییر توپولوژی زیرساخت شبکه
- تغییر مسیرها به کندی در اثنای زمان

الگوریتم پویا

- به هنگام سازی جداول مسیریابی به صورت دوره‌ای بر اساس آخرین وضعیت توپولوژیکی و ترافیک شبکه
- تغییر سریع مسیرها
- تصمیم‌گیری بر اساس وضعیت فعلی شبکه جهت انتخاب بهترین مسیر
- ایجاد تأخیرهای بحرانی هنگام تصمیم‌گیری بهترین مسیر به جهت پیچیدگی الگوریتم

الگوریتم سراسری

- اطلاع کامل تمام مسیریابها از همبندی شبکه و هزینه هر خط
- الگوریتم‌های (LS) Link State

الگوریتم غیر متمرکز

- محاسبه و ارزیابی هزینه ارتباط با مسیریابهای همسایه (مسیریابهایی که به صورت مستقیم و فیزیکی با آن در ارتباط هستند)
- ارسال جداول مسیریابی توسط هر مسیریاب در فواصل زمانی منظم برای مسیریابهای مجاور
- پیچیدگی زمانی کم
- الگوریتم‌های Distance Vector

۳-۱) روش ارسال سیل آسا (Flooding Algorithm)

- سریعترین الگوریتم برای ارسال اطلاعات به مقصد در شبکه
- جهت ارسال بسته‌های فراگیر و کنترل‌ی مانند اعلام جداول مسیریابی

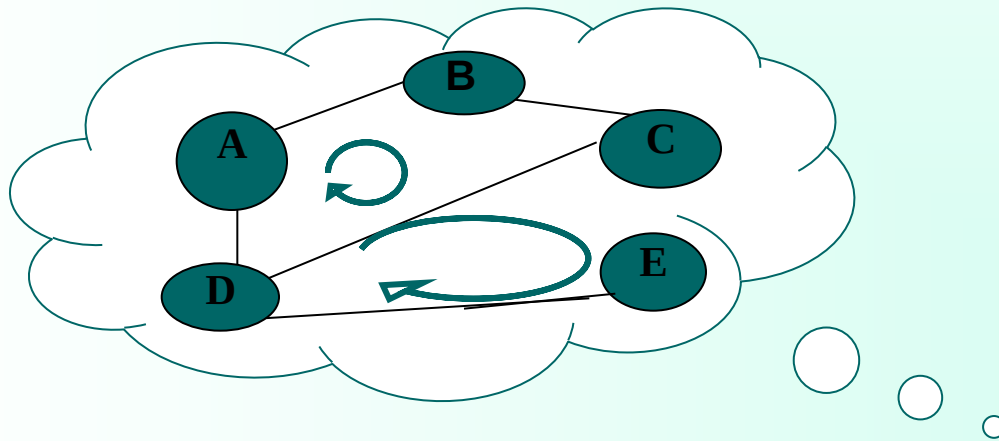
مشکل روش سیل آسا

- ایجاد حلقه بینهایت و از کار افتادن شبکه

راه حل رفع مشکل حلقه بینهایت

1) قراردادن شماره شناسایی برای هر بسته
Selective Flooding

2) قراردادن طول عمر برای بسته‌ها

حلقه‌های بینهایت در روش سیل آسا

الگوریتم های LS

1- شناسایی مسیرهای مجاور

2- اندازه گیری هزینه

3- تشکیل بسته های LS

4- توزیع بسته های LS روی شبکه

5- محاسبه مسیرهای جدید

1- شناسایی مسیرهای مجاور

- ارسال بسته خاصی به نام بسته سلام **Hello Packet** توسط مسیر یاب به تمام خروجی ها
- پاسخگویی مسیرهای متصل از طریق کانال فیزیکی مستقیم به بسته ارسالی و اعلام آدرس **IP** خود به مسیر یاب
- درج اطلاعات بسته های پاسخ در جدول مسیر یاب

2- اندازه‌گیری هزینه

- اندازه‌گیری تأخیر هر يك از خطوط خروجي مسيرياب توسط خود مسيرياب
- ارسال بسته خاص به نام **Echo Packet** روي تمام خطوط خروجي خود
- پاسخ تمام مسيريابهاي گیرنده بسته با ارسال بسته **Echo Reply**
- اگر مسيرياب موظف باشد که با دریافت بسته **Echo** خارج از نوبت و به سرعت به آن پاسخ بدهد ، “زمان رفت و برگشت” این بسته فقط تاخیر فیزیکی بین دو مسيرياب را به عنوان معیار هزینه مشخص می‌کند.
- اندازه‌گیری این زمان با استفاده از زمان سنج و تقسیم آن مقدار بر عدد 2 و درج در جدول توسط مسيرياب

3- تشکیل بسته‌های LS

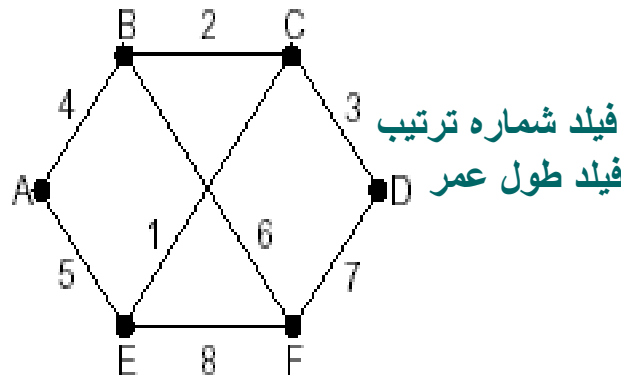
تشکیل بسته LS پس از جمع آوری اطلاعات لازم از مسیرهای مجاور شامل:

(الف) آدرس جهانی مسیرهای تولیدکننده بسته

(ب) يك شماره ترتیب (تا بسته‌های تکراری از بسته‌های جدید تشخیص داده شوند).

(ج) طول عمر بسته (تا اطلاعات بسته ، زمان انقضای اعتبار داشته باشد).

(د) آدرس جهانی مسیرهای مجاور و هزینه تخمینی

A	
Seq.	
Age	
B	4
E	5

Link	
B	
Seq.	
Age	
A	4
C	2
F	6

State	
C	
Seq.	
Age	
B	2
D	3
E	1

D	
Seq.	
Age	
C	3
F	7

Packets	
E	
Seq.	
Age	
A	5
C	1
F	8

F	
Seq.	
Age	
B	6
D	7
E	8

يك زیرساخت از يك شبکه فرضي

بسته‌های LS

4- توزیع بسته‌های LS روی شبکه

- ارسال بسته‌های LS به روش سیل آسا
- وجود شماره ترتیب برای هر بسته جهت جلوگیری از بروز حلقه تکرار
- در نظرگرفتن طول عمر برای هر بسته جهت رفع مشکل دریافت بسته‌های تکراری
- احراز هویت ارسال کننده بسته LS در مسیریابها جهت جلوگیری از بسته‌های LS آلوده

- تشکیل ساختمان داده گراف زیر شبکه جهت انتخاب بهترین مسیر بین دو گره هنگام دریافت بسته های **LS** از تمام مسیر یابهای شبکه
- استفاده از الگوریتم دایکسترا جهت یافتن بهترین مسیر بین دو گره

(Dijkstra Shortest Path Algorithm)

- * $C(i, j)$ بیانگر هزینه خط میان گره i تا j است.
هرگاه همسایگانی در مجاورت گره وجود نداشته باشند $C(i, j)$ بینهایت تلقی می شود.
- * $D(v)$ هزینه فعلی مسیر میان مبدا تا گره v .
- * $P(v)$ گره ای که در طول مسیر از مبدا تا v درست قبل از v واقع شده.
- * N مجموعه گره هایی که عبور از آنها کم هزینه برآورد گشته است.

Dijkstra's Algorithm

1 **Initialization:**

2 $N = \{A\}$

3 for all nodes v

4 if v adjacent to A

5 then $D(v) = c(A, v)$

6 else $D(v) = \text{infty}$

7

8 **Loop**

9 find w not in N such that $D(w)$ is a minimum

10 add w to N

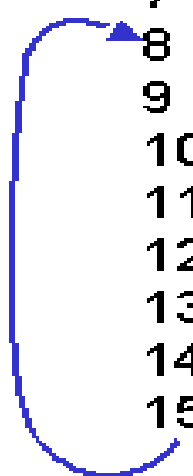
11 update $D(v)$ for all v adjacent to w and not in N :

12 $D(v) = \min(D(v), D(w) + c(w, v))$

13 /* new cost to v is either old cost to v or known

14 shortest path cost to w plus cost from w to v */

15 **until all nodes in N**

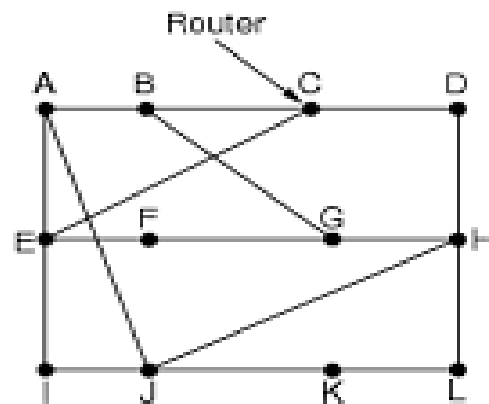
الگوریتمهای DV یا بردار فاصله

- یکی از روشهای پویا در مسیریابی
- مورد استفاده در شبکه ARPA
- استفاده در مسیریابیهای کوچک
- نامهای متفاوت روش DV
- پروتکل RIP
- الگوریتم مسیریابی Bellman - Ford
- الگوریتم مسیریابی Ford – Fulkerson
- الگوریتم Distance Vector Routing

اصول کار روش DV

- محاسبه خطوطی را که به صورت فیزیکی با مسیرهای دیگر دارد و درج در جدول مسیریابی
- بینهایت در نظر گرفتن هزینه خطوطی که مسیر یاب با آنها در ارتباط مستقیم نیست
- ارسال ستون هزینه از جدول مسیریابی برای مسیرهای مجاور در بازه‌های زمانی مشخص ، توسط هر مسیر یاب (“یعنی فقط برای مسیرهایی که با آن در ارتباط است نه تمام مسیرها ”). دریافت اطلاعات جدید از مسیرهای مجاور در در فواصل T ثانیه‌ای
- به هنگام نمودن جدول مسیریابی پس از دریافت جداول مسیریابی از مسیرهای مجاور ، طبق يك الگوریتم بسیار ساده

الگوریتمهای DV یا بردار فاصله

(a)

زیرساخت ارتباطی یک شبکه فرضی
با دوازده مسیر یاب

To	A	I	H	K	New estimated delay from J ↓ Line	
A	0	24	20	21	8	A
B	12	36	31	28	20	A
C	25	18	19	36	28	I
D	40	27	8	24	20	H
E	14	7	30	22	17	I
F	23	20	19	40	30	I
G	18	31	6	31	18	H
H	17	20	0	19	12	H
I	21	0	14	22	10	I
J	9	11	7	10	0	—
K	24	22	22	0	6	K
L	29	33	9	9	15	K

JA delay is 8 JI delay is 10 JH delay is 12 JK delay is 6

Vectors received from J's four neighbors

New routing table for J

(b)

جدول مسیریابی مربوط به مسیر یاب J

مشکل عمده پروتکل‌های DV

عدم همگرایی سریع جداول مسیریابی هنگام خرابی یک مسیریاب یا یک کانال ارتباطی = مشکل شمارش تا بینهایت

راه حل :

وقتی یک مسیریاب می‌خواهد اطلاعاتی را به همسایه‌هایش بدهد هزینه رسیدن به آنهایی را که قطعاً باید از همان مسیریاب بگذرند را اعلام نمی‌کند.
(یا ∞ اعلام می‌کنند)

مسئله شمارش تا بینهایت

به خبرهاي خوب واکنش سریع ولي به خبرهاي بد واکنش کندي نشان مي دهد.

A	B	C	D	E	
●	●	●	●	●	
	∞	∞	∞	∞	Initially
	1	∞	∞	∞	After 1 exchange
	1	2	∞	∞	After 2 exchanges
	1	2	3	∞	After 3 exchanges
	1	2	3	4	After 4 exchanges

(a)

The count-to-infinity problem.

مسئله شمارش تا بینهایت

هرگاه مسیریابی از زیر شبکه خارج شود هر کدام از سایر مسیر یاب های فعال احساس می کنند از طریق دیگری مسیری بهتر به آن وجود دارد.

A	B	C	D	E	
●	●	●	●	●	
	1	2	3	4	Initially
	3	2	3	4	After 1 exchange
	3	4	3	4	After 2 exchanges
	5	4	5	4	After 3 exchanges
	5	6	5	6	After 4 exchanges
	7	6	7	6	After 5 exchanges
	7	8	7	8	After 6 exchanges
		⋮			
	∞	∞	∞	∞	

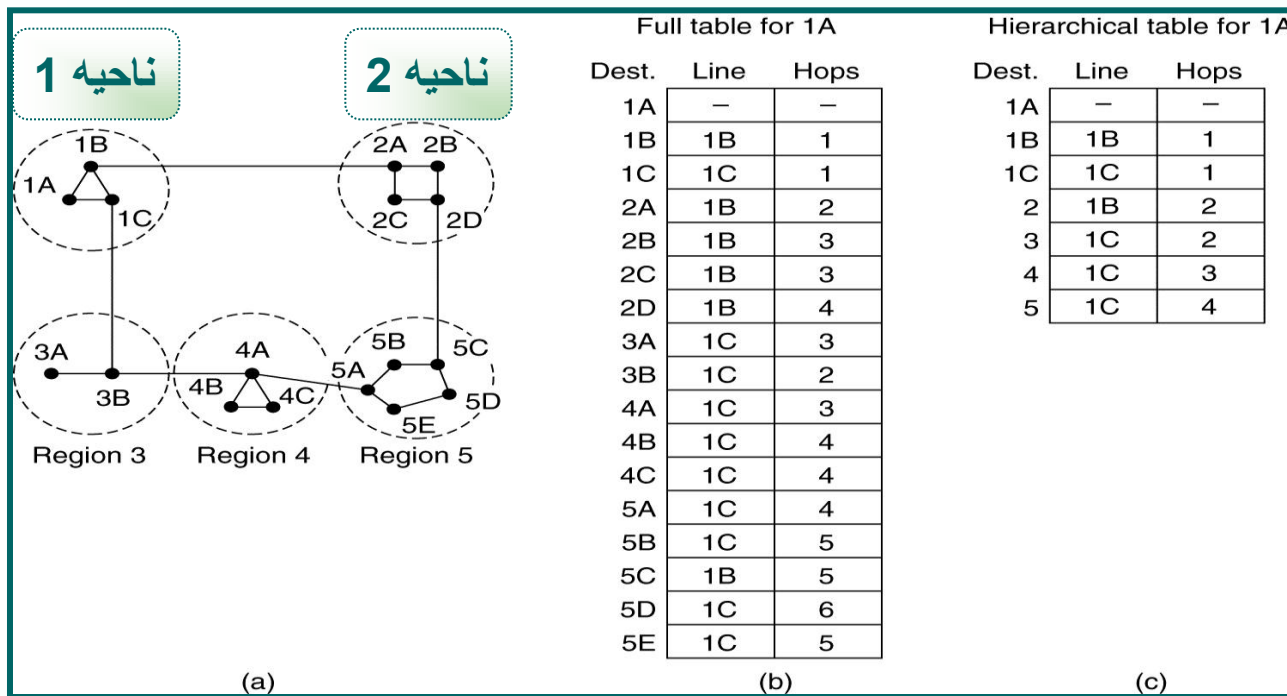
(b)

مسیریابی سلسله‌مراتبی Hierarchical Routing

رشد شبکه و زیاد شدن شبکه‌های محلی و مسیریابها ، افزایش حجم جداول مسیریابی و زیاد شدن زمان لازم جهت تعیین مسیر يك بسته و در نتیجه ایجاد تأخیرهای بحرانی و کاهش کارایی شبکه

در مسیریابی سلسله‌مراتبی ، مسیریابها در گروههایی به نام ”ناحیه Region“ دسته‌بندی می‌شوند. هر مسیریاب فقط ”نواحی“ و مسیریابهای درون ناحیه خود را می‌شناسد و هیچ اطلاعی از مسیریابهای درون نواحی دیگر ندارد.

مسیریابی سلسله مراتبی

مشکل روش سلسله مراتبی

به دلیل مشخص نبودن کل توپولوژی زیر شبکه برای هر مسیر یاب :
ممکن است مسیر انتخابی جهت ارسال بسته به یک مسیر یاب خاص درون یک ناحیه بهینه نباشد.

مزیت استفاده از روشهای سلسله مراتبی: صرفه جویی در اندازه جداول مسیریابی

تعداد رکورد در جدول	تعداد مسیر یاب	تعداد حوزه	تعداد دسته	تعداد ناحیه Regions	
۷۲۰	۷۲۰	—	—	۱	مسیریابی DV بدون سلسله مراتب
۵۳	۳۰	—	—	۲۴	مسیریابی DV با سلسله مراتب دو سطحی
۲۵	۱۰	—	۸	۹	مسیریابی DV با سلسله مراتب سه سطحی
۱۹	۴	۴	۵	۹	مسیریابی DV با سلسله مراتب سه سطحی

مقایسه اندازه جدول مسیریابی در روشهای سلسله مراتبی

مسیریابی در اینترنت

اینترنت مجموعه‌ای از شبکه‌های خودمختار **Autonomous** و ”مستقل” است که به نحوی به هم متصل شده‌اند. شبکه خودمختار که اختصاراً **AS** نامیده می‌شود، شبکه‌ای است که تحت نظارت و سرپرستی یک مجموعه یا سازمان خاص پیاده و اداره می‌شود. مثلاً یک دانشگاه

مسئول شبکه خودمختار می‌تواند بر روی شبکه تحت نظارت خود “حاکمیت” داشته باشد یعنی می‌تواند بر روی تک‌تک اجزای شبکه، طراحی زیرساخت ارتباطی و طریقه اتصال شبکه‌های محلی و نوع پروتکل، سیستم عامل (ماشینهای میزبان)، توپولوژی کل شبکه مسیریابی اعمال نفوذ کرده و نظرات خود را پیاده نماید.

مسیریابی در شبکه های خود مختار

مسیریابی بسته های IP در درون یک شبکه خودمختار بیشتر تابع پارامترهایی نظیر سرعت و قابل اعتماد بودن الگوریتم مسیریابی است .

دروازه های مرزی : Border Gateway

مسیریابهایی که ارتباط دو شبکه خودمختار متفاوت را برقرار می کنند و تمامی ارتباطات بین شبکه ای از طریق آنها انجام می شود .

دروازه های Interior Gateway مرزی

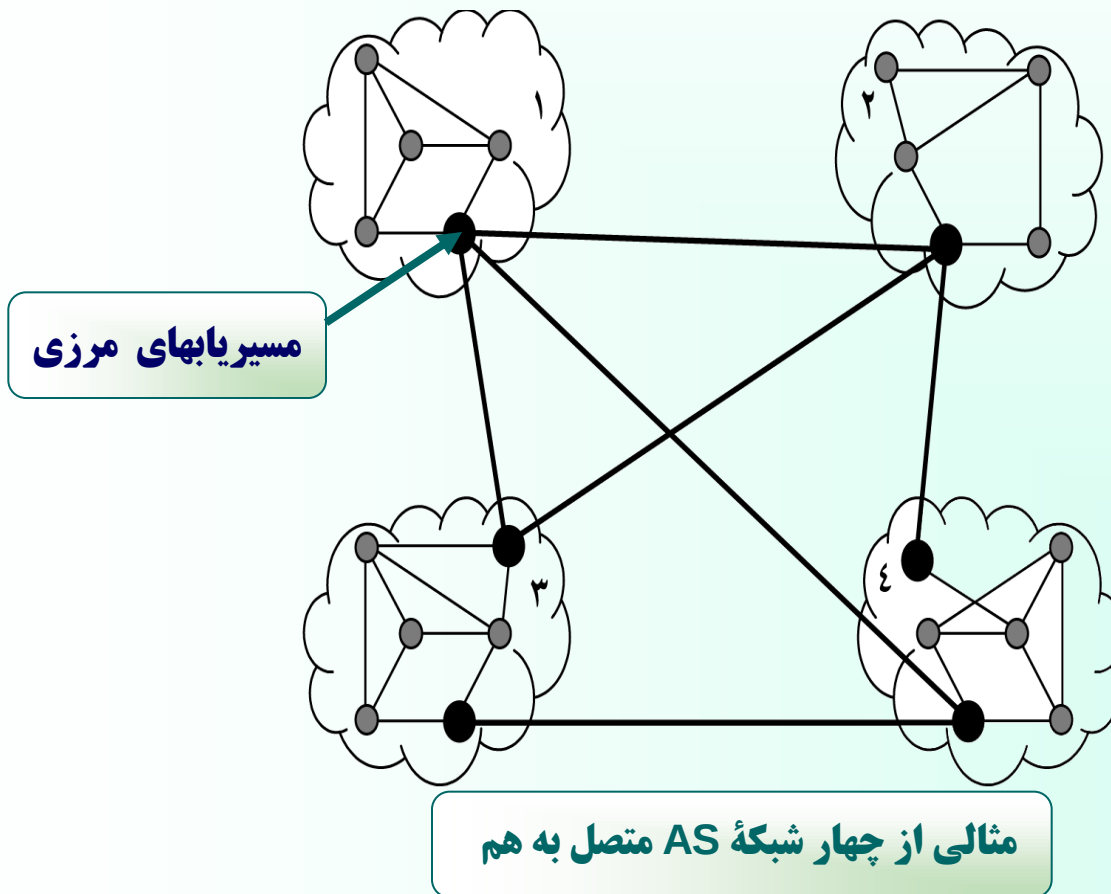
مسیریابهایی که ارتباط دو شبکه خودمختار متفاوت را برقرار می کنند و تمامی ارتباطات بین شبکه ای از طریق آنها انجام می شود.

- مسیریابهای مرزی و ساختار ارتباطی بین آنها تابع قواعد “مسیریابی برونی”
- مسیریابهای داخلی تابع الگوریتمهای “مسیریابی درونی” مرزی
- مسیریابهای مرزی = مسیریابهای BGP

مثال: اگر يك ماشین میزبان در شبکه 1 بخواهد بسته‌اي براي ماشین دیگر در شبکه 4

بفرستد سه مرحله مسیریابی لازم است:

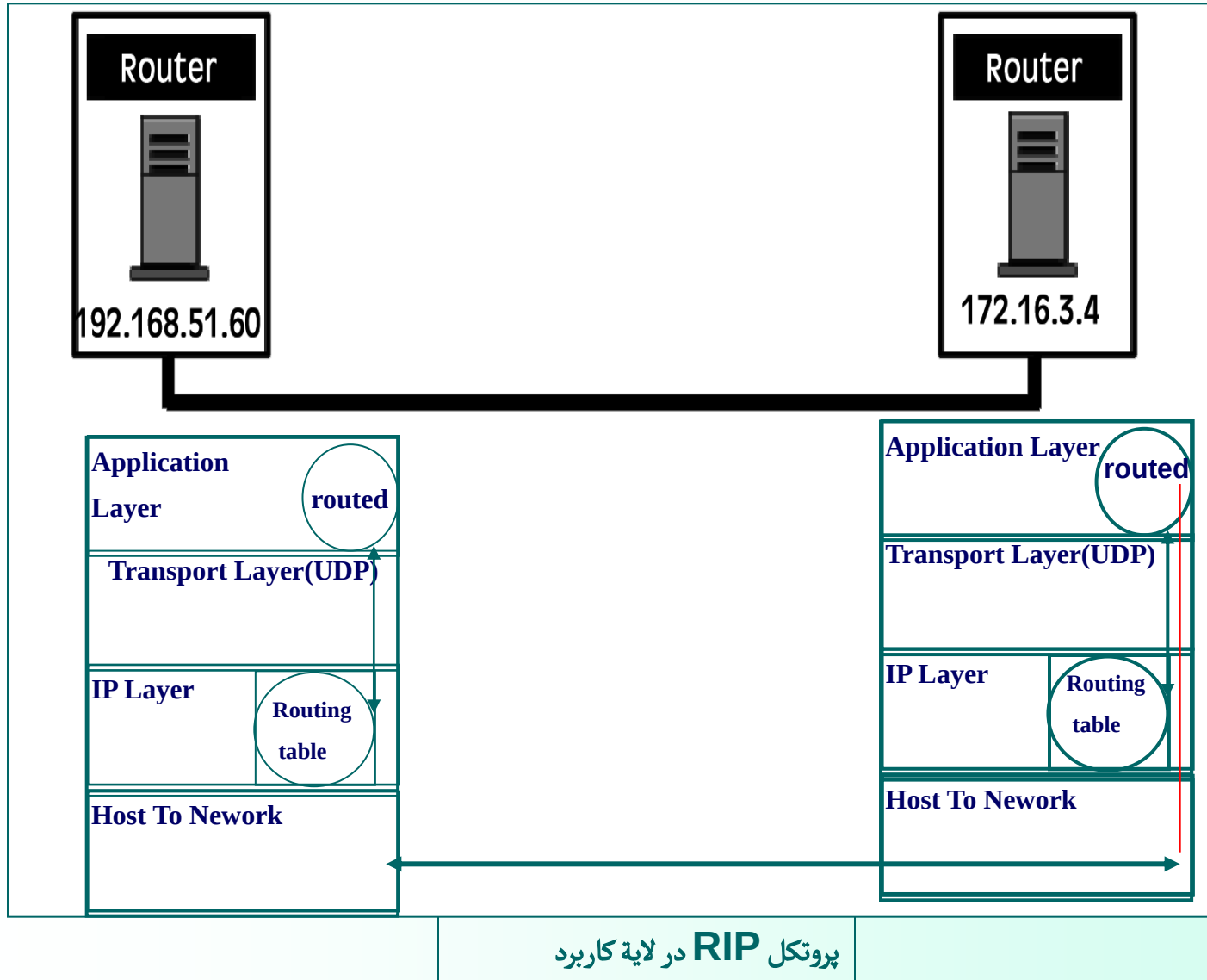
- مسیریابی در درون شبکه 1 تا رسیدن بسته به مسیریاب مرزی
- مسیریابی روی خطوط ارتباطی بین شبکه‌اي تا رسیدن به شبکه 4
- مسیریابی درون شبکه 4 تا رسیدن به ماشین مقصد

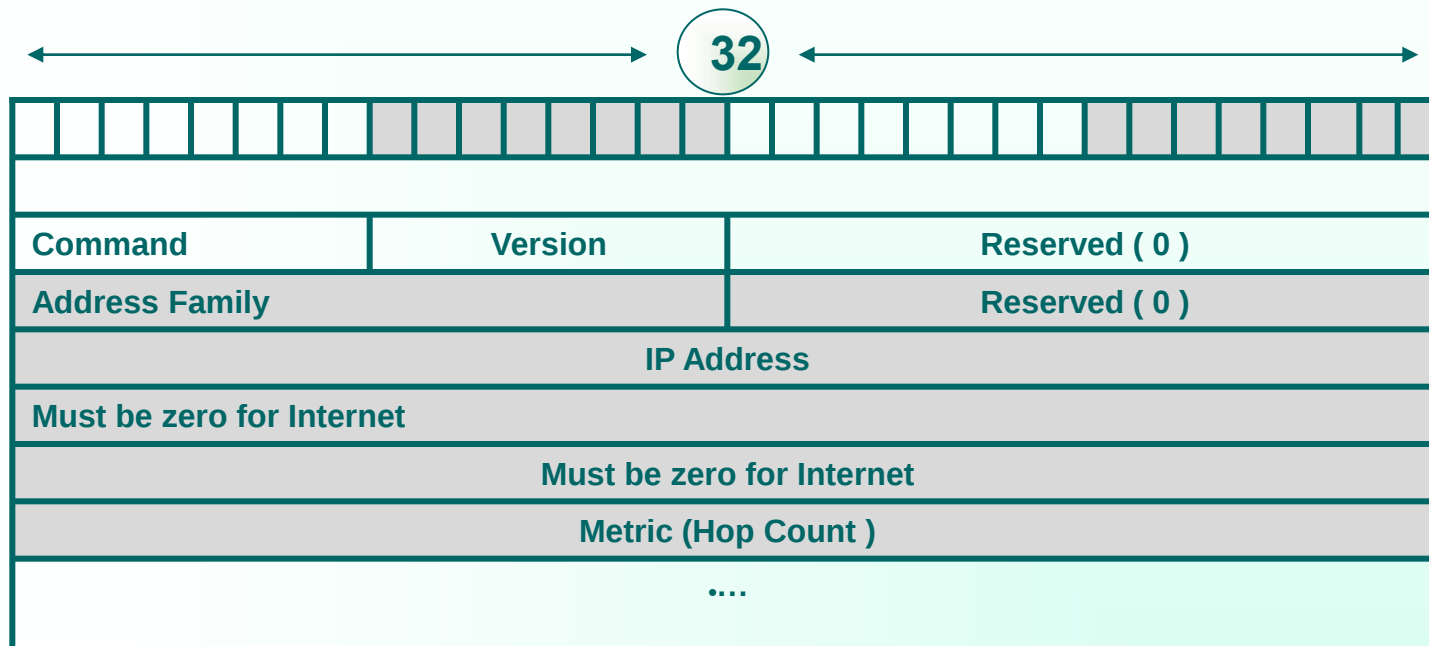
پروتکل RIP در مسیریابی درونی : Routing Information Protocol

- اولین پروتکل مسیریابی درونی (1982)
- مبتنی بر الگوریتم بردار فاصله DV
- معیار هزینه = تعداد گام
- مبادله جداول مسیریابی هر 30 ثانیه یکبار بین مسیریابهای مجاور
- حداکثر تعداد طول مسیر = 15
- استفاده از پروتکل UDP و پورت شماره 250 جهت مبادله جداول مسیریابی

جداول مسیریابی در لایه دوم جهت مسیریابی بسته‌های IP
مبادله جداول و عملیات به هنگام‌سازی توسط برنامه کاربردی لایه چهارم

قالب پیامها در پروتکل RIP

پروتکل OSPF در مسیریابی درونی Open Shortest Path First

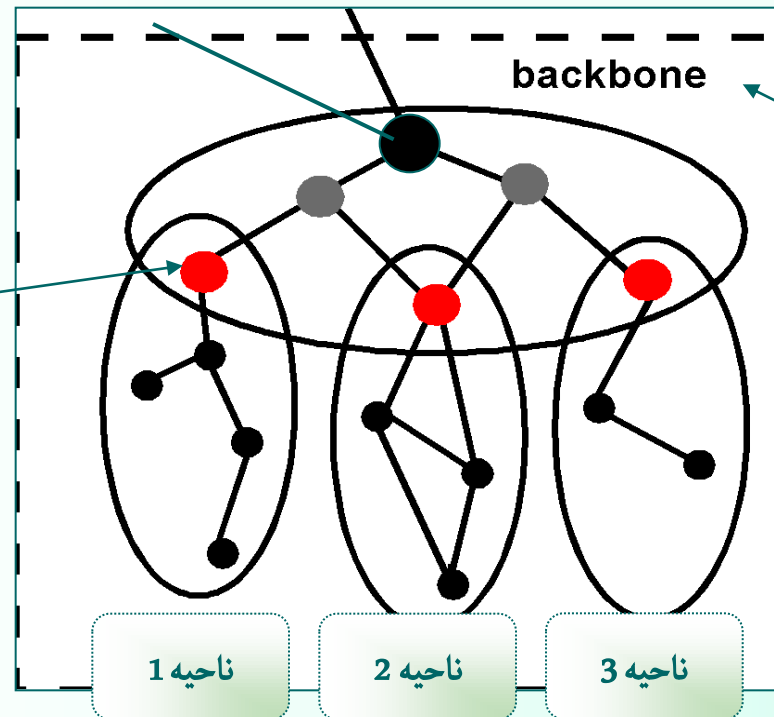
مقایسه پروتکل OSPF با RIP

- استفاده از الگوریتم **LS** برای محاسبه بهترین مسیر بر خلاف پروتکل **RIP** و عدم وجود مشکل "شمارش تا بینهایت"
- توانایی در نظر گرفتن چندین معیار هزینه در انتخاب بهترین مسیر برخلاف پروتکل **RIP**
- در نظر گرفتن حجم بار و ترافیک یک مسیریاب در محاسبه بهترین مسیر بر خلاف پروتکل **RIP** و همگرایی سریع جداول مسیریابی در هنگام خرابی یک مسیریاب
- انتخاب مسیر مناسب برای یک بسته بر اساس نوع سرویس درخواستی با توجه به فیلد **Type of Service** در بسته **IP** بر خلاف پروتکل **RIP**

مقایسه پروتکل OSPF با RIP

- هدایت نکردن تمام بسته‌های ارسالی برای یک مقصد خاص ، روی بهترین مسیر و ارسال درصدی از بسته‌ها روی مسیرهای در رتبه 2 و 3 و ... از نظر هزینه ، برخلاف پروتکل RIP = موازنه = Load Balancing
- پشتیبانی از مسیریابی سلسله‌مراتبی برخلاف پروتکل RIP
- عدم قبول جداول مسیریابی مسیریابها توسط هر مسیریاب بدون احراز هویت ارسال‌کننده آن
- استفاده مستقیم از پروتکل IP برخلاف پروتکل RIP (استفاده از پروتکل UDP در لایه انتقال)

- تقسیم يك شبکه خود مختار به تعدادي ناحیه و اطلاع تمام مسیریابهای درون يك ناحیه از مسیریابهای هم ناحیه و هزینه ارتباط بین آنها و ذخیره آن در جدول
- ارسال جداول برای تمام مسیریابهای هم ناحیه در زمانهای بهنگام سازی

مسیریابهای مرزی
برقرارکننده ارتباط نواحی

مجموعه مسیریابهای مرزی +
سیریابهای خارج از هر ناحیه +
ساختار ارتباطی بین این مسیریابها

سلسله مراتب مسیریابی در پروتکل OSPF

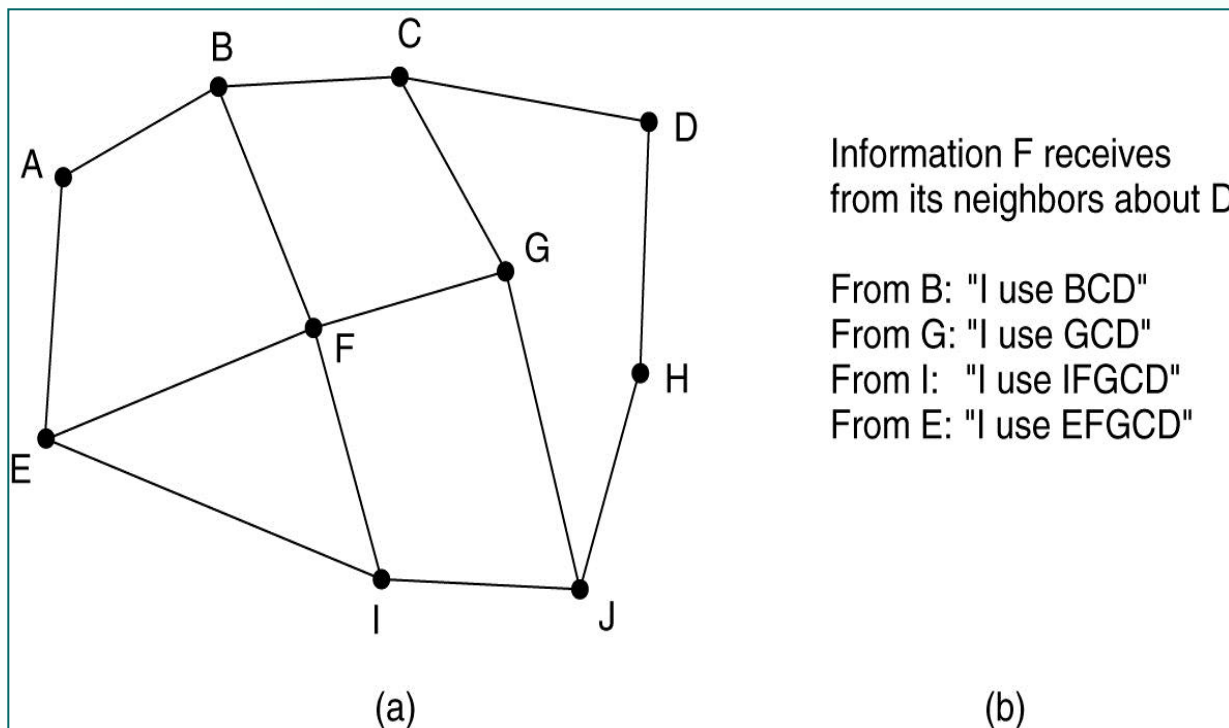
پروتکل BGP : پروتکل مسیریابی برون‌ی The Exterior Gateway Routing Protocol

- الگوریتم‌های مسیریابی بین شبکه‌های خود مختار در اینترنت : **BGP**

- به جای مبادله جداول مسیریابی و هزینه‌ها در پروتکل **BGP** بین مسیریاب‌های مجاور، ارسال فهرستی از مسیرهای کامل بین هر دو مسیریاب در شبکه برای مسیریاب‌های مجاور در بازه‌های

زمانی **T** ثانیه‌ای (بدون تعیین هزینه)

دریافت اطلاعات توسط مسیر یاب F در مورد مسیر یاب D از مسیر یابهای مجاور

تعیین مسیر رسیده از B

تعیین مسیر رسیده از G

تعیین مسیر رسیده از I

تعیین مسیر رسیده از E

ساختار فرضی از ارتباط بین مسیر یابهای BGP

الگوریتمهایی که در تبادل اطلاعات با همسایگان مسیرهای کامل را به اطلاع یکدیگر می‌رسانند:

اولاً: مشکل “شمارش تا بینهایت” را نخواهد داشت. مانند پروتکل **BGP**

ثانیاً: مسیرهای دیگر می‌توانند بر روی کل مسیر، بررسی‌های امنیتی، اقتصادی، سیاسی و ملی انجام دهند و بر اساس این پارامترها مسیر مناسب را انتخاب نمایند. مانند پروتکل **BGP**

تبادل اطلاعات مسیریابی (فهرست مسیرها) در پروتکل **BGP** در قالب پیام

انواع پیام تعریف شده در پروتکل **BGP**:

1. پیام OPEN
2. پیام KEEPALIVE
3. پیام NOTIFICATION
4. پیام UPDATE

فصل سوم : لایه انتقال در شبکه اینترنت

اهداف آموزشی :

- ☐ مفاهیم لایه انتقال
- ☐ مفهوم پورت و سوکت
- ☐ تشریح پروتکل TCP
- ☐ روش برقراری ارتباط در پروتکل TCP
- ☐ روش کنترل جریان داده‌ها در پروتکل TCP
- ☐ زمان سنجها و عملکرد آنها در پروتکل TCP
- ☐ پروتکل UDP

پروتکل‌های لایه انتقال

UDP

User Datagram
Protocol

TCP

Transmission Control
Protocol

لایه IP

- هدایت و مسیریابی بسته‌های اطلاعاتی از یک ماشین میزبان به ماشین دیگر
- عدم حل مشکلات احتمالی به وجود آمده برای بسته‌های IP در مسیر

لایه انتقال

- فراهم آوردن خدمات سازماندهی شده، مبتنی بر اصول سیستم عامل، برای برنامه‌های کاربردی در لایه بالاتر
- جبران کاستی‌های لایه IP

راهکارهای پروتکل TCP

- برقراری یک ارتباط و اقدام به هماهنگی بین مبدأ و مقصد قبل از ارسال هر گونه داده

○ قراردادن شماره ترتیب برای داده‌ها

○ تنظیم کد 16 بیتی کشف خطا در مبدأ و بررسی مجدد آن در مقصد جهت اطمینان از صحت داده‌ها

کاستی‌های لایه IP

- عدم تضمین درآماده‌بودن ماشین مقصد جهت دریافت بسته

○ عدم تضمین در به ترتیب رسیدن بسته‌های متوالی و داده‌ها و صحت آنها

راهکارهای پروتکل TCP

کاستی‌های لایه IP

❖ قرار دادن شماره ترتیب در بسته ارسالی

❖ عدم تمایز در دریافت بسته‌های تکراری در مقصد (Duplication Problem)

➤ استفاده از الگوریتم پویا جهت تنظیم مجموعه زمانسنجها

➤ عدم تنظیم سرعت ارسال و تحویل بسته‌ها

❑ قراردادن آدرس پورت پروسه فرستنده و گیرنده در سرآیند بسته ارسالی

❑ عدم توزیع بسته‌ها بین پروسه‌های مختلف اجرا شده بر روی یک ماشین واحد

آدرس پورت

شماره شناسایی مشخص کننده هر پروسه برای برقراری یک ارتباط با پروسه‌ی دیگر بر روی شبکه

شماره پورت‌های استاندارد

Port	Protocol	Use
21	FTP	File transfer
23	Telnet	Remote login
25	SMTP	E-mail
69	TFTP	Trivial File Transfer Protocol
79	Finger	Lookup info about a user
80	HTTP	World Wide Web
110	POP-3	Remote e-mail access
119	NNTP	USENET news

آدرس سوکت

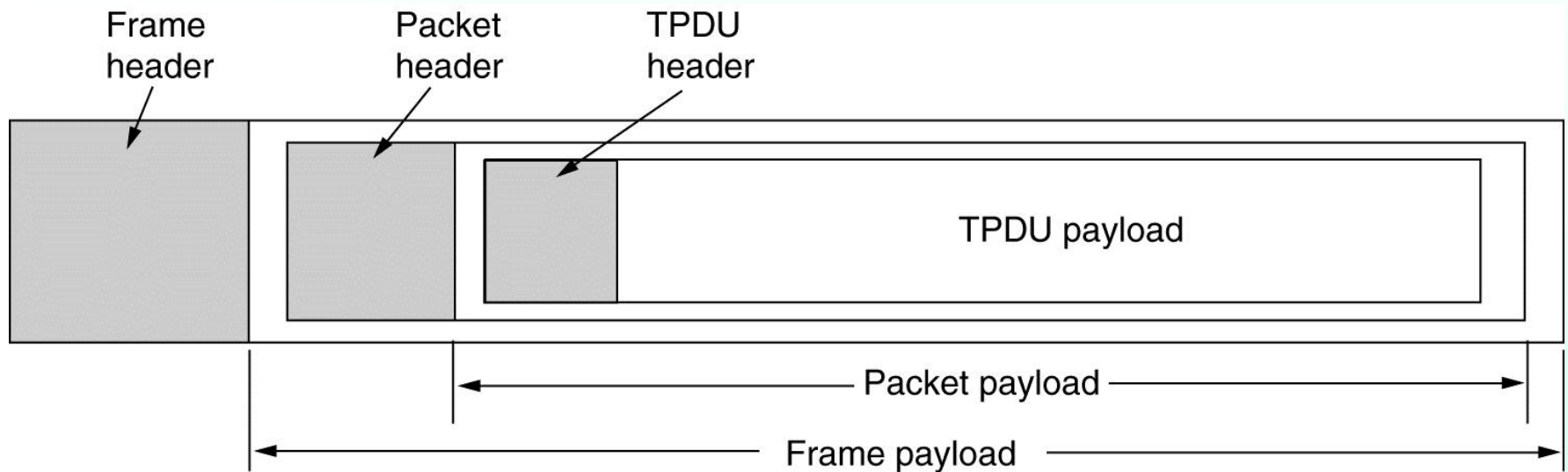
زوج آدرس IP و آدرس پورت مشخص کننده یک پروسه یکتا و واحد بر روی هر ماشین در دنیا

(IP Address: Port Number)= Socket Address

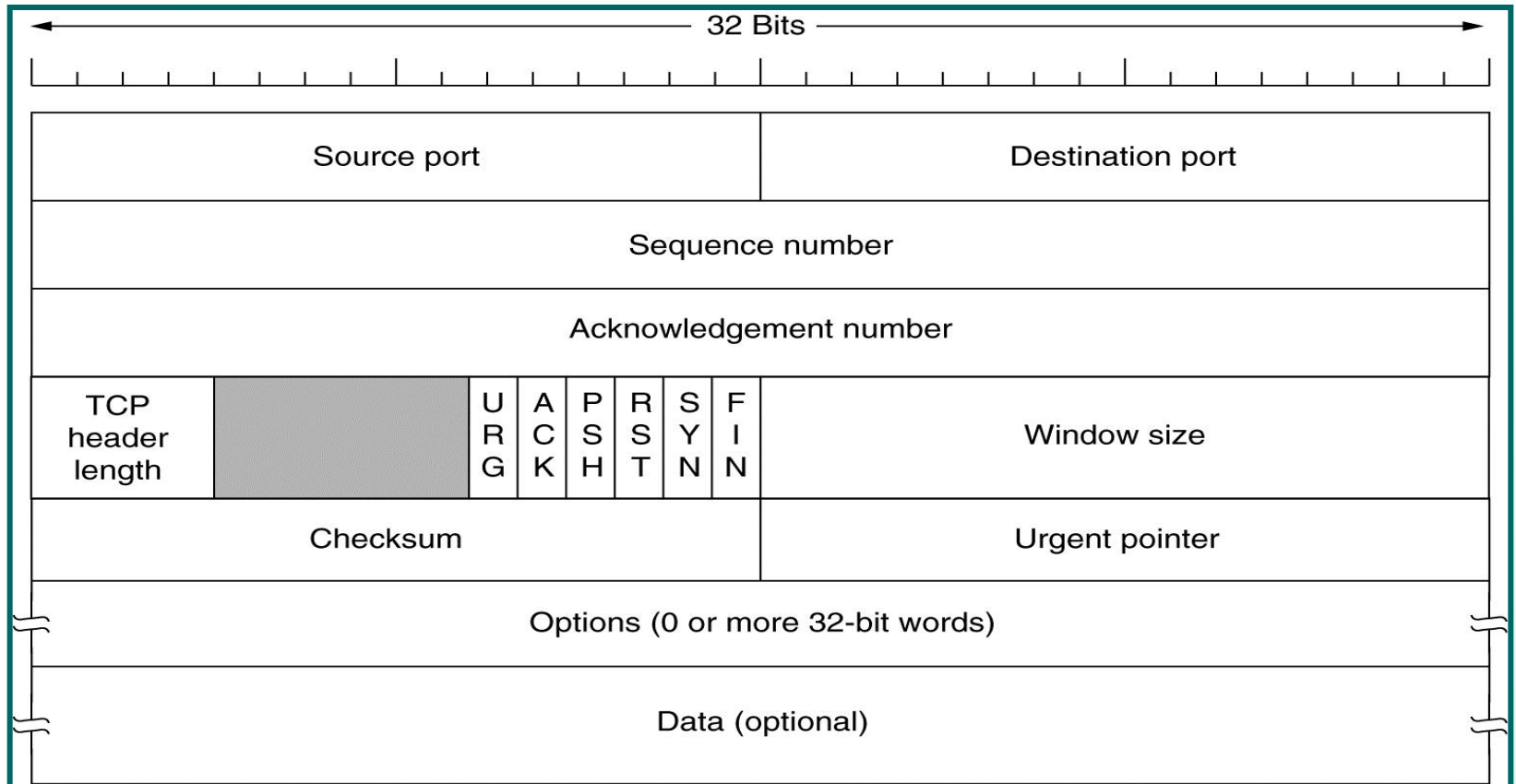
مثال 80 : 193.142.22.121

ساختار بسته های پروتکل TCP

TCP = Transport Protocol Data Unit = بسته تولید شده در لایه انتقال = قطعه TCP

بسته پروتکل TCP

Source Port **فیلد**

- فیلد 16 بیتی

- آدرس پورت پروسه مبدأ

Destination Port **فیلد**

- فیلد 16 بیتی

- آدرس پورت پروسه مقصد

Sequence Number **فیلد**

- فیلد 32 بیتی

- مشخص کننده شماره ترتیب آخرین بایت قرار گرفته شده در فیلد داده از بسته جاری

فیلد Acknowledgement Number

- فیلد 32 بیتی
- مشخص کننده شماره ترتیب بایستی که فرستنده بسته منتظر دریافت آن است

فیلد TCP Header Length

- فیلد 4 بیتی
- مشخص کننده طول سرآیند بسته TCP بر مبنای کلمات 32 بیتی
- حداقل مقدار = 5
- تعیین کننده محل شروع داده ها در بسته TCP

۶ بیت بلا استفاده

6 بیت بلا استفاده جهت استفاده در آینده

بیت‌های Flag

۶ بیتی

U	A	P	R	S	F
R	C	S	S	Y	I
G	K	H	T	N	N

بیت URG

مقدار فیلد = 1 نشان دهنده معتبر بودن مقدار موجود در فیلد **Urgent Pointer**

مقدار فیلد = 0 نشان دهنده نا معتبر بودن مقدار موجود در فیلد **Urgent Pointer**

U	A	P	R	S	F
R	C	S	S	Y	I
G	K	H	T	N	N

بیت ACK

مقدار فیلد = 1 نشان دهنده معتبر بودن مقدار موجود در فیلد

Acknowledgement Number

بیت PSH (PUSH)

مقدار فیلد = 1 نشان دهنده تقاضای فرستنده اطلاعات از گیرنده اطلاعات جهت بافرنکردن داده‌های موجود در بسته و تحویل سریع بسته به برنامه‌های کاربردی به منظور انجام پردازشهای بعدی

بیت RST

مقدار فیلد = 1 نشان دهنده قطع ارتباط به صورت یکطرفه و ناهماهنگی

بیت SYN

تغییر مقدار این فیلد جهت برقراری ارتباط توسط ماشین

روند برقراری ارتباط TCP

الف) تنظیم بیت‌های $ACK=0$ و $SYN=1$ توسط شروع کننده ارتباط در یک بسته TCP بدون داده (تقاضای برقراری ارتباط = Connection Request)

ب) تنظیم بیت‌های $SYN=1$ و $ACK=1$ در صورت قبول طرف دریافت کننده بسته
تقاضای برقراری ارتباط به برقراری ارتباط

بیت FIN

مشخص کننده قطع و پایان ارسال اطلاعات هنگام اتمام داده های ارسالی توسط طرفین با 1 نمودن مقدار این بیت هنگام ارسال آخرین بسته

قطع کامل ارتباط: 1 نمودن مقدار این فیلد توسط هر دو ماشین فرستنده و گیرنده

قطع ارتباط یکطرفه: 1 نمودن مقدار این فیلد توسط یکی از طرفین ارتباط

فیلد Windows Size

مشخص کننده مقدار ظرفیت خالی فضای بافر گیرنده

فیلد Checksum

- فیلد 16 بیتی
- حاوی کد کشف خطا

طریقه محاسبه کد کشف خطا

- تقسیم کل بسته TCP به قالبهای 16 بیتی (منهای قسمت Checksum)
- ایجاد یک سرآیند فرضی و تقسیم آن به صورت کلمات 16 بیتی
- جمع تمامی کلمات در مبنای مکمل 1 و منفی نمودن عدد حاصل در مبنای مکمل 1 و قرارگرفتن عدد حاصل در فیلد Checksum

جمع کل کلمات 16 بیتی موجود در بسته TCP + سرآیند فرضی = 0 عدم بروز خطا در حین ارسال داده‌ها

ساختار سرآیند فرضی

- 32 بیت آدرس IP ماشین مبدأ
- 32 بیت آدرس IP ماشین مقصد
- یک فیلد 8 بیتی کاملاً صفر
- فیلد 8 بیتی پروتکل که برای پروتکل TCP = 6
- فیلد TCP Segment Length = طول کل بسته TCP

[illegible]

فیلد Urgent Pointer

اشاره گر به موقعیت داده‌های اضطراری موجود در بسته TCP

فیلد Option

- فیلد اختیاری
- شامل مقدار حداکثر طول بسته
- قراردادن کدهای بی ارزش در این فیلد به جهت آنکه طول بسته ضربی از 4 باقی بماند

روش برقراری ارتباط در پروتکل TCP

روش دست تکانی سه مرحله‌ای

مرحله اول:

• ارسال یک بسته TCP خالی از داده از طرف شروع‌کننده ارتباط با بیت‌های $SYN=1$ و $ACK=0$ و قراردادن عدد X درون فیلد شماره ترتیب

• اعلام شروع ترتیب داده‌های ارسالی از $X+1$ به ماشین طرف مقابل

• پیشگیری از مساوی بودن شماره ترتیب داده‌های ارسالی با انتخاب مقدار X به صورت تصادفی

مرحله دوم:

- رد تقاضای برقراری ارتباط: ارسال بسته‌ای خالی با بیت $RST=1$
- قبول تقاضای برقراری ارتباط: ارسال بسته خالی با مشخصات زیر از طرف گیرنده بسته تقاضا:

• بیت $SYN = 1$

• بیت $ACK = 1$

• $Acknowledgement = x+1$

• $Sequence\ Number = y$

روش دست تکانی سه مرحله‌ای

مرحله سوم:

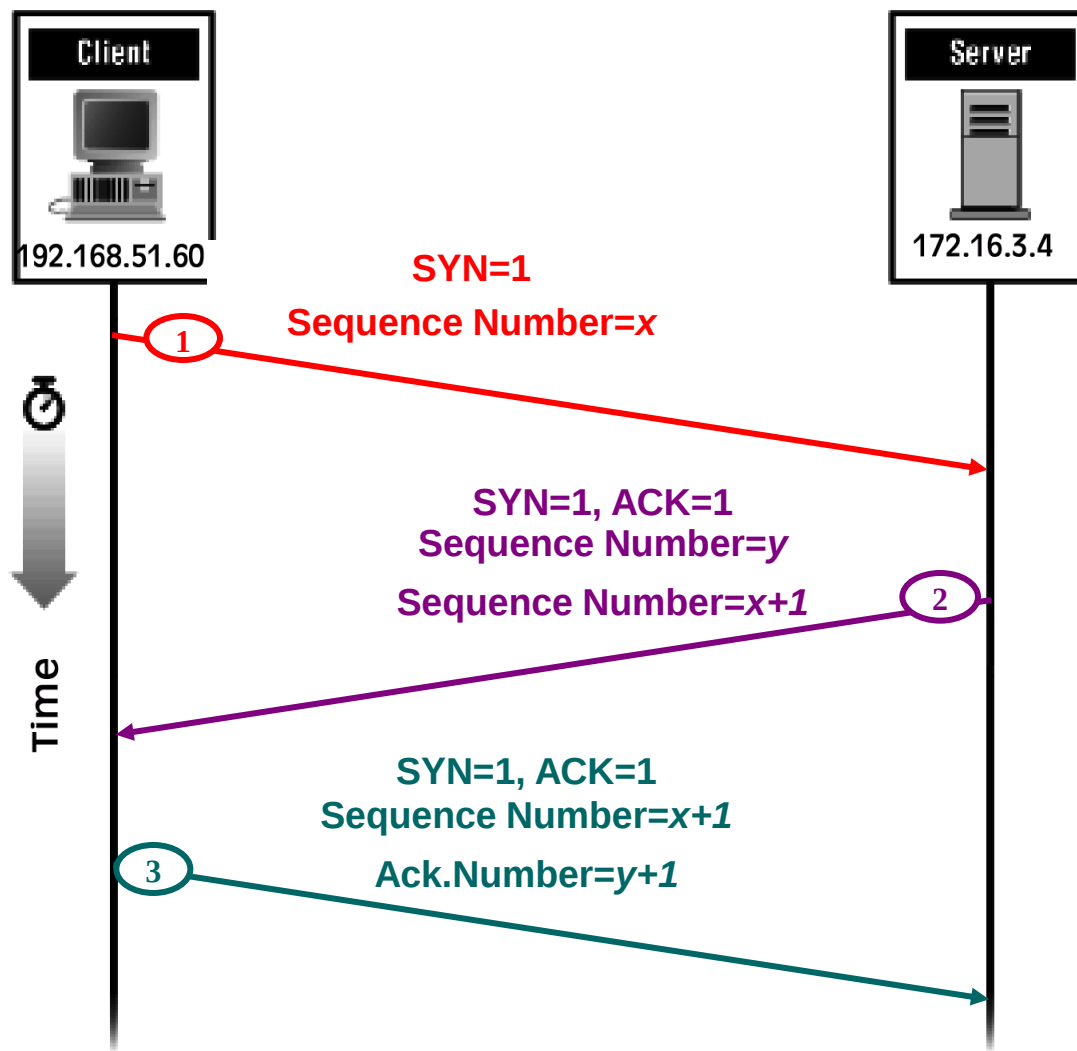
تصدیق شروع ارتباط از طرف شروع‌کننده ارتباط با قراردادن مقادیر زیر در بیت‌های:

$\text{SYN} = 1$

$\text{ACK} = 1$

$\text{Acknowledgement Number} = y + 1$

$\text{Seq. No} = x + 1$

مراحل دست تکانی سه مرحله ای برای برقراری ارتباط در پروتکل TCP

روند خاتمه ارتباط TCP

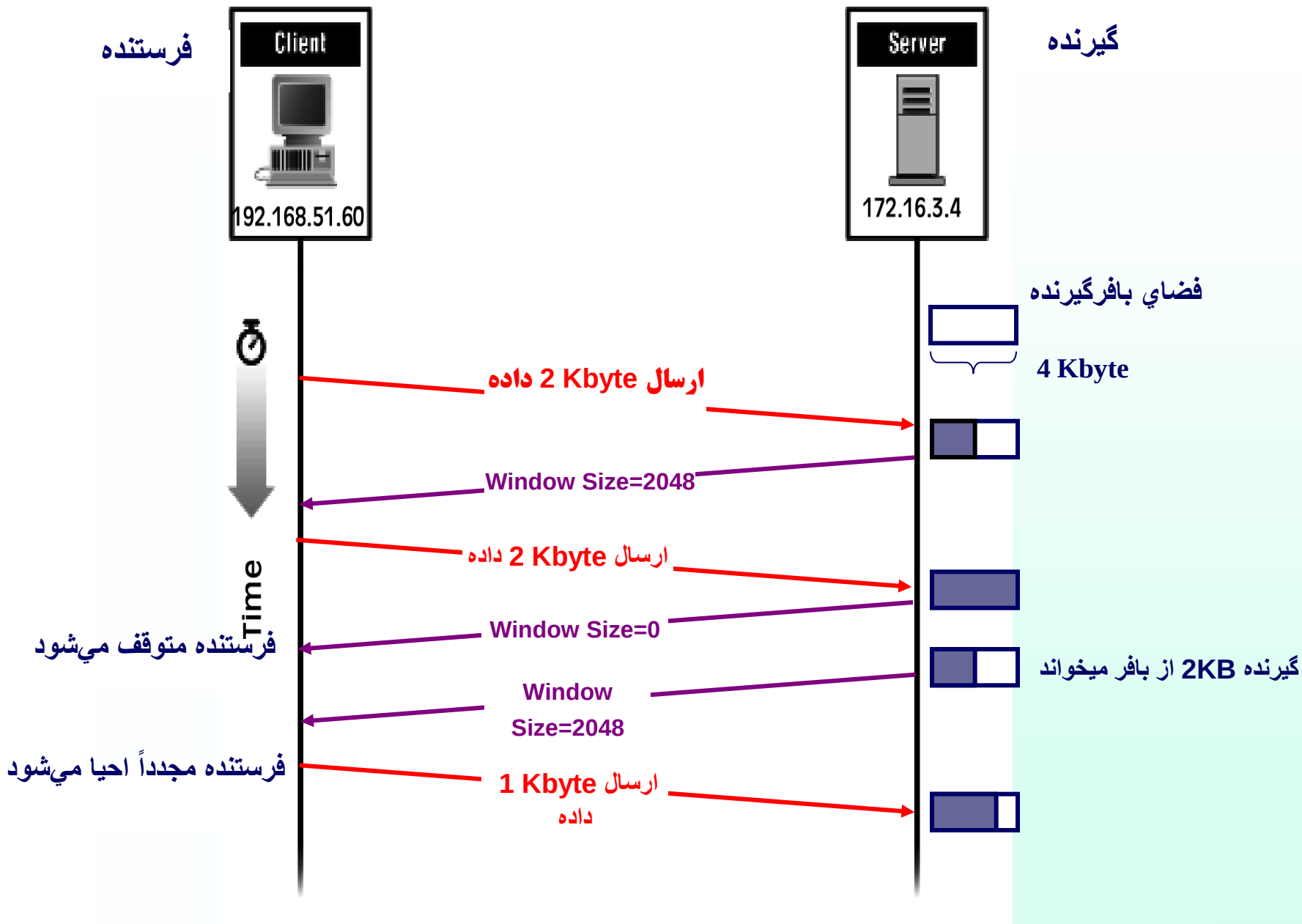
- ارسال بسته TCP با بیت $FIN = 1$ از طرف درخواست کننده اتمام ارسال
- موافقت طرف مقابل با اتمام ارتباط یکطرفه و ادامه ارسال داده توسط آن
- قطع ارتباط دو طرفه با یک نمودن مقدار بیت FIN در آخرین بسته ارسالی و تصدیق پایان ارتباط از طرف مقابل

کنترل جریان در پروتکل TCP

- استفاده از بافر جهت کنترل جریان داده‌ها در پروتکل TCP
- بافرشدن داده‌ها قبل از ارسال به برنامه کاربردی لایه بالاتر
- امکان عدم دریافت و ذخیره داده‌ها توسط برنامه کاربردی در مهلت مقرر و پرشدن بافر اعلام حجم فضای آزاد بافر
- در فیلد **Window** در هنگام ارسال بسته TCP به طرف مقابل
- ایجاد یک ساختمان داده خاص به ازای هر ارتباط برقرارشده TCP و نگهداری اطلاعاتی از آخرین وضعیت ارسال و دریافت
- جریان داده‌ها = ساختمان داده بلوک نظارت بر انتقال = **TCP Block = Transmission Control Block**

نام متغیر	توضیح
متغیرهای نظارت بر ارسال داده‌ها	
SND.UNA	شماره ترتیب آخرین بسته ای که ارسال شده ولی هنوز پیغام Ack آن برگشته است.
SND.NXT	شماره ترتیب آخرین بایت که داده ها از آن شماره به بعد در بسته بعدی که باید ارسال شود.
SND.WND	میزان فضای آزاد در بافر ارسال
SND.UP	شماره ترتیب آخرین داده های اضطراری که تحویل برنامه کاربردی شده است.
SND.WL1	
SND.WL2	
SND.PUSH	شماره ترتیب آخرین داده هایی که باید آنی به برنامه کاربردی گسیل (Push) شود.
SND.ISS	مقدار اولیه شمارنده ترتیب داده های دریافتی که در حین ارتباط بر روی آن توافق می‌شود.
متغیرهای نظارت بر دریافت داده‌ها	
RCV.NXT	شماره ترتیب آخرین بایت در بسته بعدی که از آن شماره به بعد انتظار دریافت آنرا دارد.
RCV.WND	میزان فضای آزاد در بافر دریافت
RCV.UP	شماره ترتیب آخرین داده های اضطراری که برای برنامه طرف مقابل ارسال شده است.
RCV.IRS	مقدار اولیه شمارنده ترتیب داده های ارسالی که در حین ارتباط بر روی آن توافق می‌شود.

متغیرهای ساختمان داده TCP

مثال روند کنترل جریان در پروتکل TCP

زمان سنجا در پروتکل TCP

TCP Timer

وابستگی عملکرد صحیح پروتکل TCP به استفاده درست از زمان سنجا

زمان سنجا

Retransmission Timer ☐

Keep- Alive Timer ☐

Persistence Timer ☐

Quite Timer ☐

Idle Timer ☐

زمان سنج Retransmission Timer

پس از برقراري ارتباط و ارسال بسته براي پروسه مقصد، زمان سنجي (RT) با مقدار پيش فرض تنظيم و فعال مي گردد و شروع به شمارش معكوس مي نمايد كه اگر در مهلت مقرر پيغام دريافت بسته (Ack) نرسيد رخداد انقضاي زمان تكرار روي داده و ارسال مجدد بسته صورت گيرد.

**Retransmission
Timeout Event**

عملکرد این زمان سنج **Retransmission Timer** بسیار ساده است اما مشکل در اینجاست که:

1- عمل ارسال مجدد یک بسته چند بار باید تکرار شود؟

2- مقدار پیش فرض زمان سنج چه مقدار باشد؟

بهترین راه تنظیم زمان سنج: **روشهای وفقی و پویا**

الف) ایجاد یک متغیر حافظه به نام **RTT** و مقداردهی آن هنگام برقراری
یک ارتباط **TCP**

ب) تنظیم یک زمان سنج به ازای ارسال هر بسته و اندازه زمان رفت و برگشت
پیغام دریافت بسته M

Jacobson الگوریتم

ج) بهنگام شدن مقدار پیش فرض زمان سنج از رابطه:

$$RTT_{new} = RTT_{old} + 4 * D_{new}$$
$$D_{new} = \alpha * D_{old} + (1 - \alpha) * (RTT_{old} - M)$$
$$\alpha = 7/8$$

مقدار اولیه D می تواند صفر باشد.

Keep- Alive Timer

- توقف ارسال اطلاعات و عدم تبادل داده علی رغم فعال و باز بودن ارتباط TCP
- قطع ارتباط یکی از طرفین به دلیل خرابی سخت افزاری و یا نرم افزاری

جهت تمایز این دو حالت

ارسال بسته TCP خالی از داده از طرف فرستنده اطلاعات برای مقصد با استفاده از زمان سنج **Keep-Alive Timer** (زمان پیش فرض بین 5 تا 45 ثانیه)

عدم بازگشت پیغام دریافت

قطع ارتباط به صورت یکطرفه و آزاد نمودن تمام بافرها

بازگشت پیغام دریافت از طرف مقصد

ارتباط TCP باز و فعال است

- مقدار فضاي بافر آزاد يکي از طرفين ارتباط صفر ($\text{Window Size} = 0$) متوقف شدن پروسه طرف مقابل

- خالي شدن مقداري از فضاي بافر پر شده بعد از مدتي
سیستم عامل و شروع و ادامه ارسال پروسه متوقف شده
اعلام آزاد شدن فضاي بافر جهت احياي پروسه بلوکه و متوقف شده توسط

Persistence Timer

ارسال بسته TCP در فواصل زماني منظم با استفاده از زمان سنج Persistence Timer پس از آزاد شدن فضاي بافر براي پروسه بلوکه شده جهت احيا و ادامه ارسال داده توسط آن

Quite Timer

هنگام بسته شدن یک ارتباط **TCP** با شماره پورت خاص تا مدت زمان معینی که زمان سنج **Quite Timer** تعیین می نماید (مقدار پیش فرض = 30 تا 120 ثانیه) هیچ پروسه ای اجازه استفاده از شماره پورت بسته شده را ندارد.

جهت رسیدن بسته های سرگردان ناشی از
ارتباط پایان یافته موجود در شبکه به مقصد

Idle Timer

اگر تلاش برای تکرار ارسال یک بسته بیش از حد متعارف انجام شود ارتباط **TCP** را بصورت یکطرفه رها کرده و قطع می نماید. مقدار معمول آن 360 ثانیه است.

پروتکل UDP

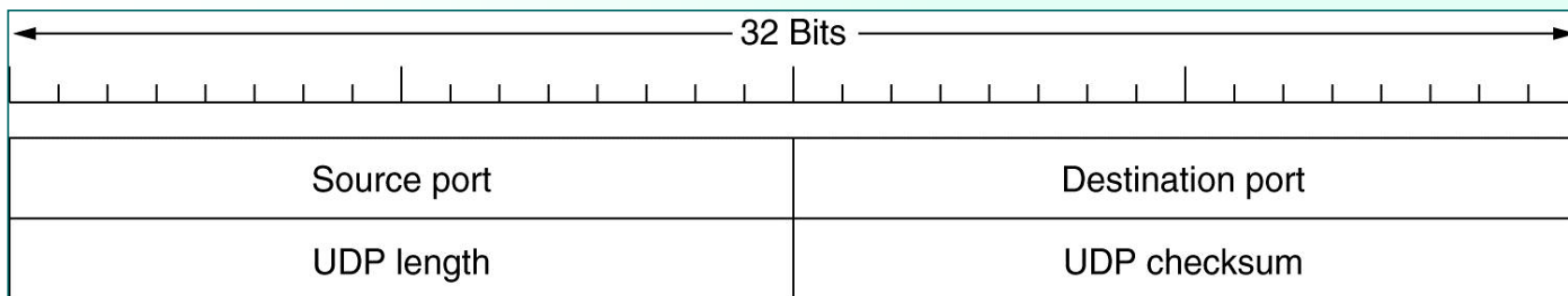
ارسال بسته به مقصد بدون اطمینان از برقراری
ارتباط و آماده بودن ماشین مقصد

- پروتکل بدون اتصال (Connectionless)

- پروتکل ساده و سریع

- کاربرد در سیستم های DNS و TFTP

بسته UDP

فیلدهای بسته UDP

فیلد Source Port

- فیلد 16 بیتی
- مشخص کننده آدرس پورت پروسه مبدأ

فیلد Detination Port

- فیلد 16 بیتی
- مشخص کننده آدرس پورت پروسه مقصد

فیلد UDP Length

- فیلد 16 بیتی
- طول بسته UDP بر حسب بایت (شامل سرآیند و داده‌ها)

فیلد UDP Checksum

- فیلد 16 بیتی
- درج کد کشف خطا در این فیلد
- فیلد اختیاری (جهت ارسال دیجیتال صدا و تصویر مقدار تمام بیتها صفر)

مناسبترین کاربرد پروتکل UDP = پروسه هایی که عملیات آنها مبتنی بر یک تقاضا و یک پاسخ می باشد.

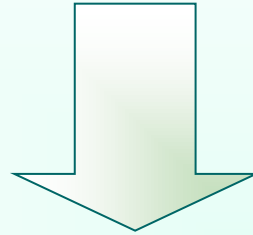
مانند : سیستم DNS

ماشینهای Little Edition و Big Edition

ماشین های **Big Endian** : ماشین هایی که ابتدا بایت پرارزش و سپس بایت کم ارزش را ذخیره می کنند مثل کامپیوترهای سری **SUN**

ماشین های **little Endian** : ماشین هایی که ابتدا بایت کم ارزش و سپس بایت پرارزش را ذخیره می کنند مثل کامپیوترهای شخصی با پردازنده سری **80X86** و پنتیوم

تشکیل بسته‌های IP ابتدا در حافظه و ارسال از طریق سخت افزار شبکه دریافت بسته IP ارسالی از یک ماشین **Big Endian** به یک ماشین **Little Endian** و یا برعکس تعویض بایتها و فاقد ارزش بودن محتوی بسته دریافتی

پروتکل TCP/IP ، استاندارد ماشین‌های **Big Endian** را مبنا قرار داده است

فصل چهارم: سرویس دهنده‌های نام حوزه DNS و اصول مدیریت شبکه SNMP

هدفهای آموزشی:

❑ اصول سرویس دهنده‌های نام

❑ مفهوم نام حوزه و سلسله مراتب نام

❑ روشهای جستجو در سرویس دهنده‌های نام

❖ پرس‌وجوی تکراری

❖ پرس‌وجوی بازگشتی

❖ پرس‌وجوی معکوس

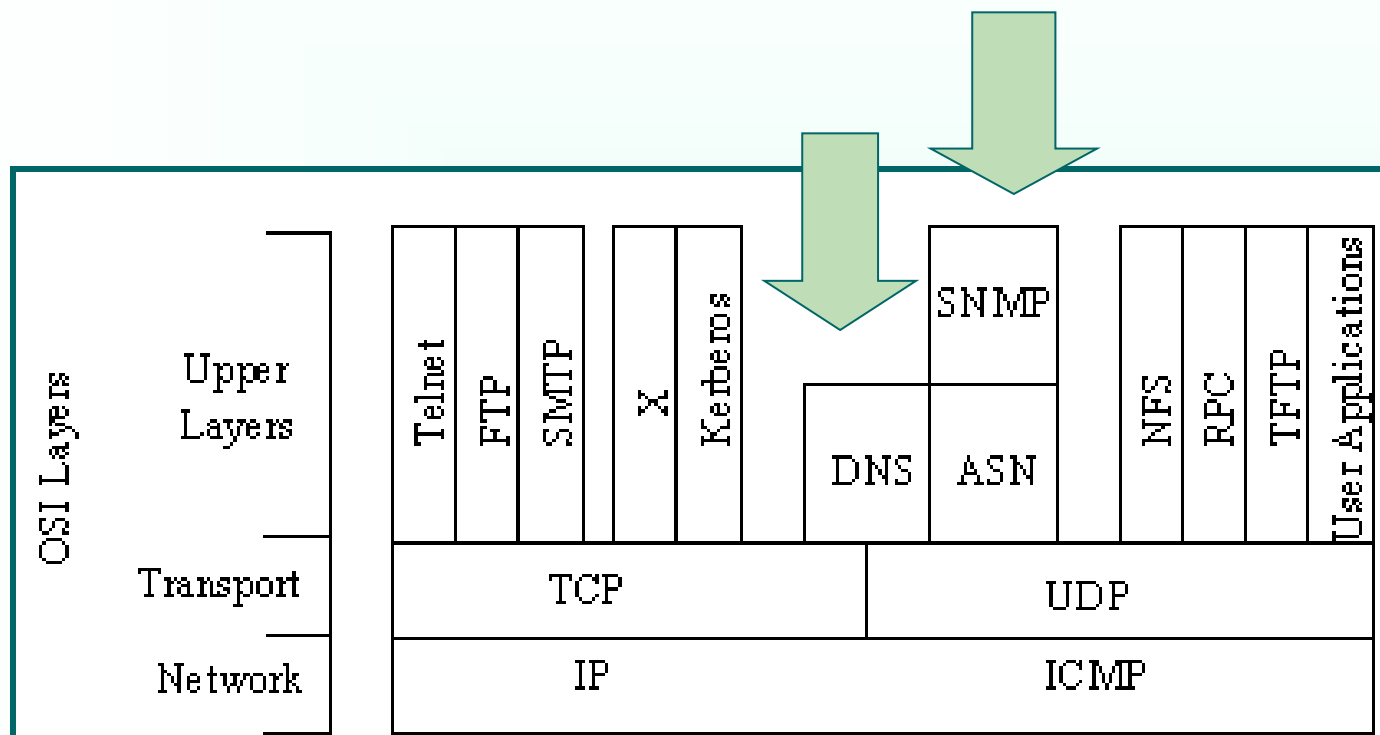
❑ ساختار بانک اطلاعاتی در سرویس دهنده‌های نام

❑ قالب پیام در سرویس دهنده‌های نام حوزه

❑ اصول مدیریت شبکه در اینترنت

❑ اصول پروتکل SNMP

SNMP و DNS

سرویس دهنده نامهای حوزه (Domain Name System)

آدرسها در دنیای واقعی = آدرسهای اینترنت = آدرسهای نمادین = نام حوزه

مانند: **www.ibm.com**

ترجمه آدرسهای نمادین به آدرسهای IP

(۱) **روش متمرکز:** - تعریف تمام نامها و آدرسهای IP معادل در یک فایل به نام **hosts.txt**

- استفاده از فایل **hosts.txt** جهت ترجمه یک نام نمادین به آدرس IP معادل آن توسط تابع مترجم نام موجود در هر ماشین میزبان

ARPANET کاربرد در شبکه

و شبکه های کوچک و داخلی

DNS (2) یا سیستم نامگذاری حوزه:

- روشی سلسله مراتبی
- توزیع بانک اطلاعاتی مربوط به نامهای نمادین و معادل IP آنها در کل شبکه اینترنت
- معرفی این سیستم در سال 1984
- کاربرد در شبکه‌های بزرگ مانند اینترنت

روش ترجمه نام در DNS

- فراخوانی تابع تحلیلگر نام **Name Resolver** توسط برنامه کاربردی
- پارامتر ورودی تابع تحلیلگر نام آدرس نمادین
- ارسال بسته **UDP** (بسته درخواست) به آدرس یک سرویس‌دهنده **DNS** (به صورت پیش فرض مشخص می‌باشد) توسط تابع
- تحویل آدرس **IP** معادل با آدرس نمادین از طرف سرویس‌دهنده به تابع تحلیلگر
- تحویل آدرس **IP** به برنامه کاربردی درخواست‌کننده

نام حوزه

- تشکیل نام حوزه از بخشهایی به نام سطح
- تفکیک سطرها در نام حوزه با علامت •
- اشاره هر سطح از نام حوزه به یک قسمت از بانک اطلاعاتی توزیع شده
- تحلیل یک نام حوزه از سطوح سمت راست به چپ جهت پیدا نمودن سرویس دهنده متناظر

مثال :

www.yahoo.com

www.president.ir

هفت حوزه عمومی

.edu

مؤسسات علمي يا دانشگاهي
educational

.Com

مؤسسات اقتصادي و تجاري
commercial

.gov

آژانسهاي دولتي آمريکا
government

.net

ارائه دهندگان خدمات شبکه
Network Service provider

.int

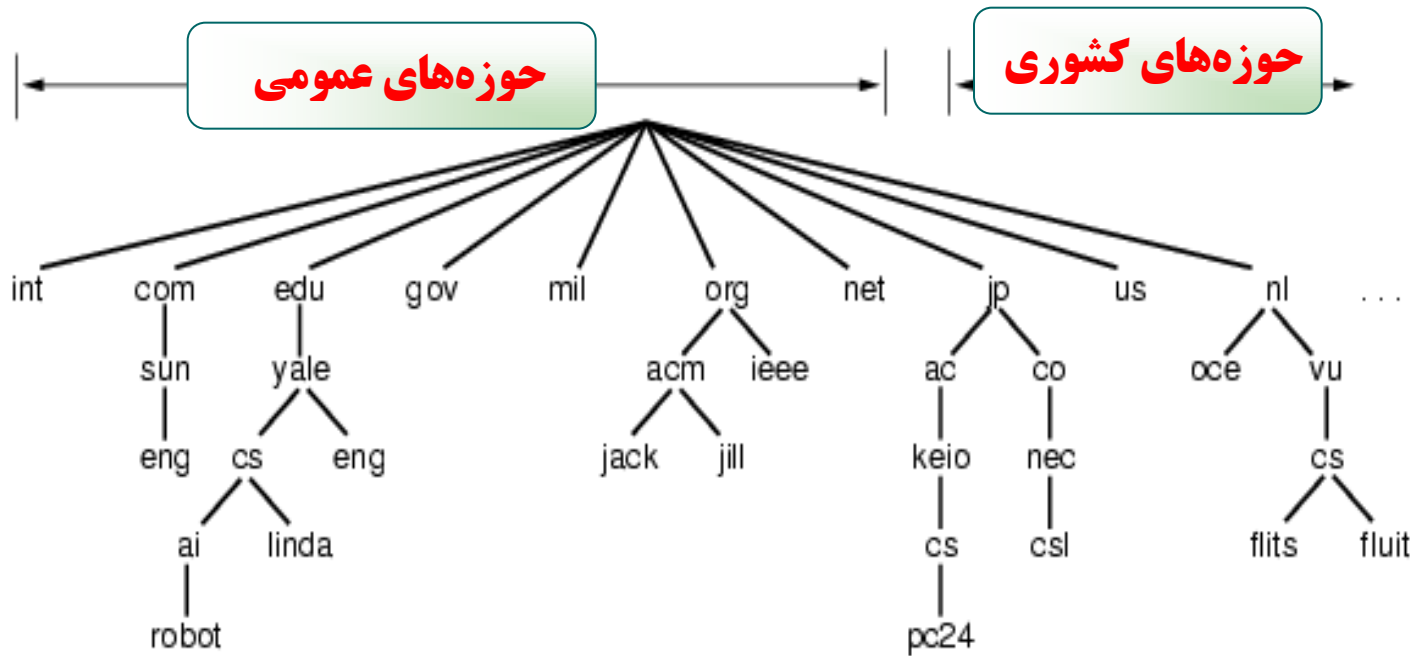
سازمانهاي بين المللي
international

.org

سازمانهاي غير انتفاعي
organization

.mil

سازمانهاي نظامي دنيا
military

حوزه‌های عمومی و حوزه‌های کشوری

روشهای جستجو در سرویس دهنده‌های نام

Iterative Query

• پرس‌وجوی تکراری

Recursive Query

• پرس‌وجوی بازگشتی

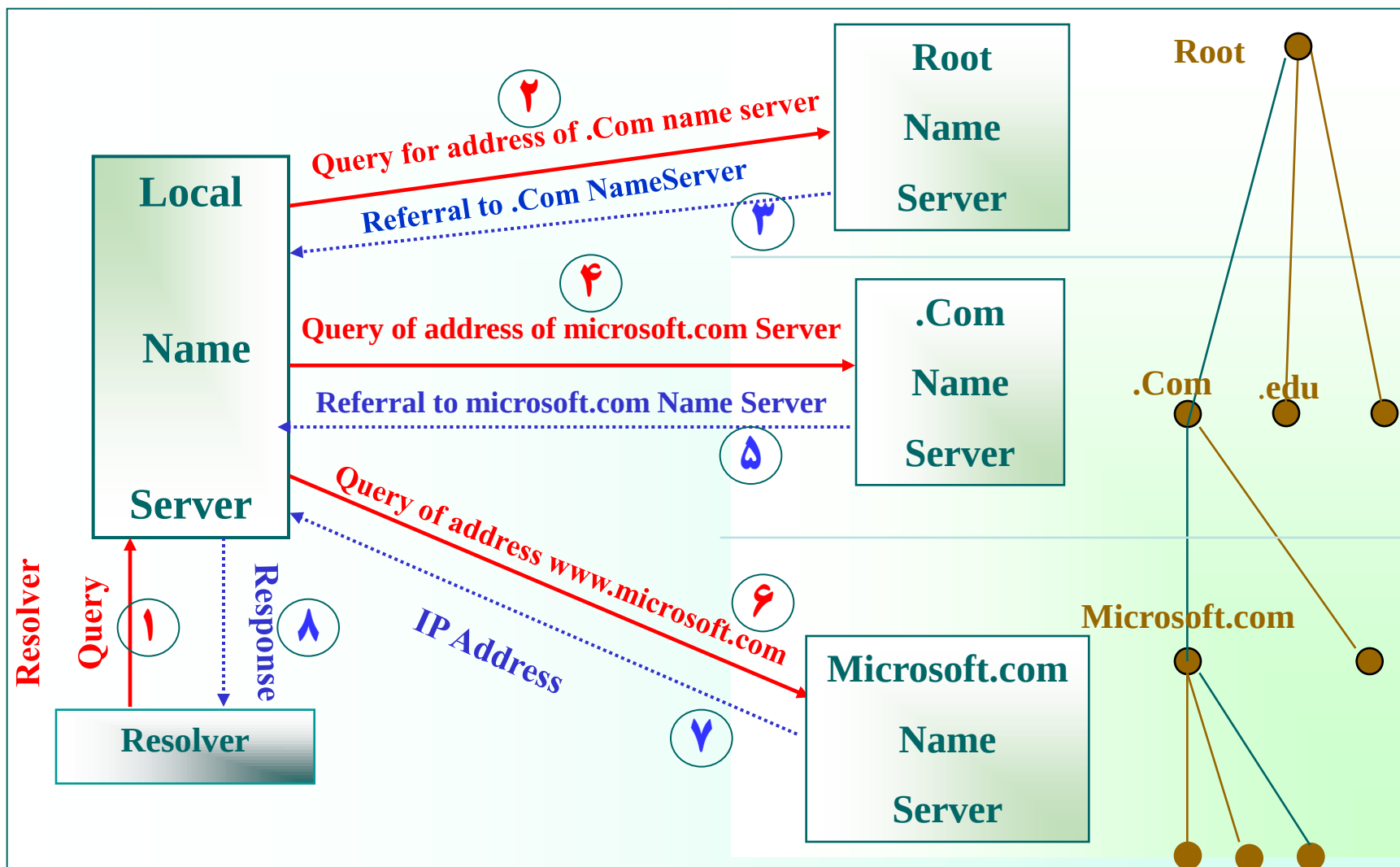
Reverse Query

• پرس‌وجوی معکوس

پرس و جوی تکراری

- حجم عمده عملیات بر عهده سرویس دهنده محلی
- داشتن آدرس ماشین **Root** به عنوان نقطه شروع توسط سرویس دهنده محلی
- ترجمه نام به آدرس **IP** بعد از دریافت تقاضای تبدیل نام توسط سرویس دهنده محلی و ارسال آن به تقاضا کننده در صورت امکان
- در غیر این صورت ارسال یک تقاضا برای **DNS** سطح بالا جهت ترجمه نام
- معرفی آدرس ماشین دیگر به سرویس دهنده محلی جهت ترجمه نام مورد نظر توسط سرویس دهنده سطح بالا
- ارسال تقاضا از طرف سرویس دهنده محلی به سرویس دهنده معرفی شده در مرحله قبل
- ترجمه نام حوزه توسط سرویس دهنده نام در غیر این صورت برگرداندن آدرس سرویس دهنده سطح پایین تر به سرویس دهنده محلی
- ادامه این روند تا ترجمه نام حوزه به آدرس **IP** توسط **DNS** نهایی

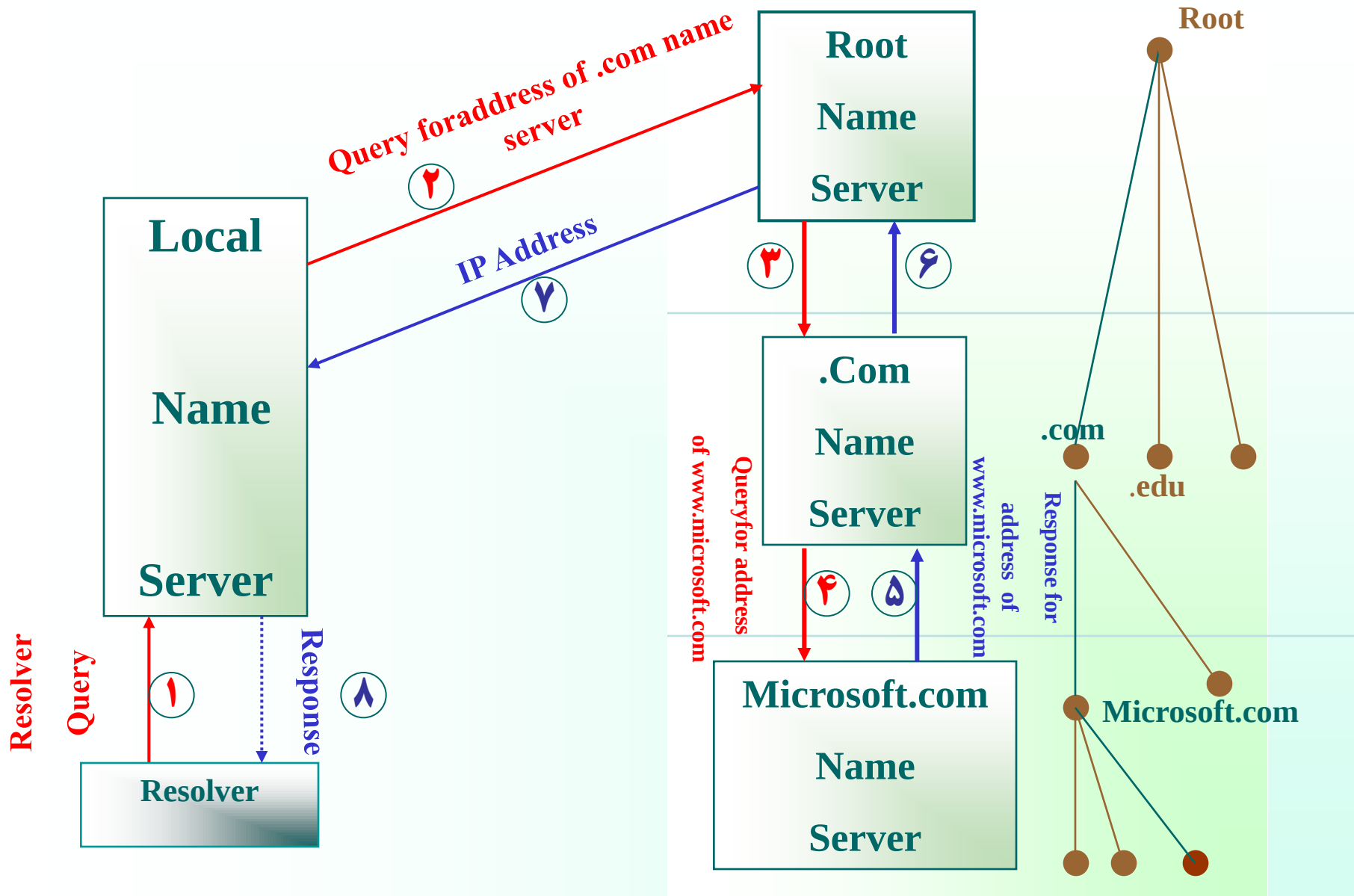
ترجمه نام www.microsoft.com به روش پرس و جوی تکراری

پرس و جوی بازگشتی

- ارسال تقاضای تبدیل نام به روش **UDP** به سرویس دهنده محلی از طرف تابع سیستمی تحلیل نام
- برگرداندن مقدار معادل **IP** در صورت موجود بودن در بانک اطلاعاتی مربوط به سرویس دهنده محلی
- در صورت نبود معادل **IP** نام حوزه در بانک اطلاعاتی سرویس دهنده محلی، ارسال تقاضای ترجمه آدرس توسط خود سرویس دهنده به سرویس دهنده سطح بالاتر
- پیگیری ترجمه آدرس به همین ترتیب توسط سرویس دهنده های سطوح مختلف و به دست آوردن آدرس **IP** معادل

در روش پرس و جوی بازگشتی ماشین سرویس دهنده محلی این مراحل متوالی را نمی بیند و هیچ کاری جز ارسال تقاضای ترجمه یک آدرس برعهده ندارد و پس از ارسال تقاضا برای سرویس دهنده سطح بالا منتظر خواهد ماند.

ترجمه نام www.microsoft.com به روش پرس و جوی بازگشتی

پرس و جوی معکوس

- داشتن آدرس IP يك ماشین و نیاز به پیدا کردن نام نمادین معادل با آن توسط سرویس دهنده DNS
- انجام يك جستجوی وقت گیر و کامل جهت پیدا نمودن نام نمادین

روش کار:

- ارسال يك تقاضا توسط سرویس دهنده محلي براي DNS متناظر با شبکه اي که مشخصه آن در آدرس IP موجود است .
- ارسال تقاضاي مربوطه توسط DNS مربوط به شبکه به سرویس دهنده هاي متناظر با هر زیر شبکه
- برگرداندن نام نمادین حوزه معادل با آدرس IP

ساختار بانک اطلاعاتی سرویس دهنده‌های نام

اجزای سرویس دهنده نام

پروسه سرویس دهنده

بانک اطلاعاتی

پروسه سرویس دهنده

- برنامه اجرایی جهت پردازش تقاضاهای ترجمه نام از ماشینهای دیگر و ارسال پاسخ مناسب برای تقاضا دهنده
- استاندارد بودن قالب هر تقاضا در شبکه اینترنت جهت ارسال تقاضا و دریافت پاسخ توسط هر ماشین فارغ از ساختار و سیستم عامل آن

بانک اطلاعاتی

- ذخیره داده‌های لازم برای تحلیل یک نام نهادین در بانک اطلاعاتی

- یکسان نبودن ساختار بانک اطلاعاتی در سرویس‌دهنده‌های گوناگون

- بانک اطلاعاتی = بانک رکوردهای منبع = فایل **Resource Records = RR**

فایل RR

- نگهداری در حافظه اصلی جهت بالابردن سرعت جستجو

- فایل متنی

- در نظرگرفتن زمان اعتبار برای هر رکورد درون فایل

نمونه‌های ساختار کوردهای فایل RR

Domain Name	Time to live	Class	Type	Value
-------------	--------------	-------	------	-------

Domain Name	Type	Class	Time to Live	Length	Value
-------------	------	-------	--------------	--------	-------

Domain Name

مشخص کننده نام حوزه یا نام مربوط به يك ماشین (نام نمادين)

Time to Live

نشان دهنده مدت اعتبار رکورد (بر حسب ثانيه)

مقدار فيلد معمولاً 86400 ثانيه

Class

این فيلد مشخص مي کند که ماهيت نام نمادين مربوط به چه شبکه اي است

کلاس **IN** رکورد مربوط به يك نام در شبکه اينترنت

کلاس **CHAOS**

کلاس **Hesiod**

Type

مشخص کننده نوع رکورد

Type	Meaning	Value
SOA	Start of Authority	Parameters for this zone
A	IP address of a host	32-Bit integer
MX	Mail exchange	Priority, domain willing to accept email
NS	Name Server	Name of a server for this domain
CNAME	Canonical name	Domain name
PTR	Pointer	Alias for an IP address
HINFO	Host description	CPU and OS in ASCII
TXT	Text	Uninterpreted ASCII text

انواع رکوردهای اصلی در بانک اطلاعاتی DNS

```

;Authoritative data for cs.vu.nl
cs.vu.nl. 86400 IN SOA star boss (952771,7200,2419200,86400)
cs.vu.nl. 86400 IN TXT "Faculteit wiskunde en informatica"
cs.vu.nl. 86400 IN TXT "Virje universiteit Amsterdam"
cs.vu.nl. 86400 IN MX 1 zephyr.cs.vu.nl.
cs.vu.nl. 86400 IN MX 2 top .cs.vu.nl.

```

```

flits.cs vu.nl. 86400 IN HINFO SUN UNIX
flits.cs vu.nl. 86400 IN A 130.37.231.165
flits.cs vu.nl. 86400 IN A 192.31.231.165
flits.cs vu.nl. 86400 IN MX 1 flits.cs.vu.nl
flits.cs vu.nl. 86400 IN MX 2 zephyr .cs.vu.nl
flits.cs vu.nl. 86400 IN MX 3 top.cs.vu.nl
www.cs.vu.nl. 86400 IN CNAME star.cs.vu.nl
ftp.cs.vu.nl. 86400 IN CNAME zephyr.cs. vy.nl

```

```

rowboat          IN  A      130.37.56.201
                  IN  MX      1 rowboat
                  IN  MX      2 zephyr

```

```

little-sister    IN  A      130.37.62.23
                  IN  HINFO  Mac MacOS

```

```

laserjet          IN  A      192.31.231.216
                  IN  HINFO  "HP LaserJet IIISi Proprietary"

```

نمونه فایل RR در یک سرویس دهنده نام

قالب پیامهای پرس و جو در سرویس دهنده های نام

- بخش سرآیند پیام
- بخش پرسش
- بخش پاسخ
- بخش اطلاعات ناحیه
- بخش اطلاعات اضافی

Header

Question

Answer

Authority

Additional

فیلدهای بخش سر آیند پیام

ID							
QR	OpCode	AA	TC	RD	RA	Z	RCODE
QDCOUNT							
ANCOUNT							
NSCOUNT							
ARCOUNT							

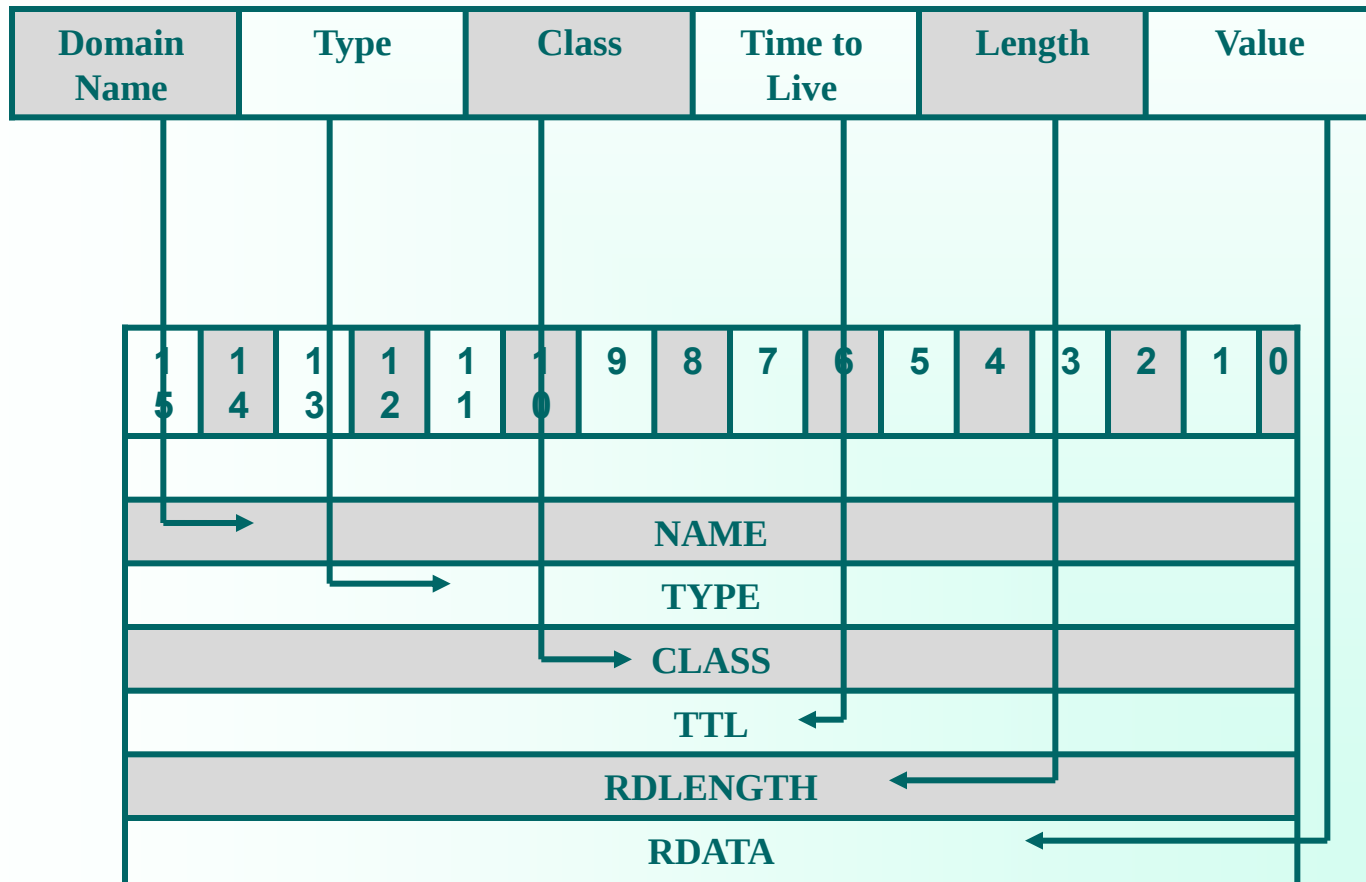
فیلدهای بخش پرسش پیام

Domain Name (QNAME)
Type of query (QTYPE)
Class of query (QCLASS)

فیلدهای بخش پاسخ ، اطلاعات ناحیه و بخش اطلاعات اضافی

Name (Variable length)
Type (16 bits)
Class (16 bits)
TTL (32 bits)
Data Length (16 bits)
Data (Variable length)

نمونه جاسازی یک رکورد در یک پیام ارسالی از سرویس دهنده نام

مقدمه‌ای بر مدیریت شبکه

لزوم بکارگیری پروتکل‌های شبکه

نظارت بر وضعیت شبکه و اجزای آن و همچنین توانایی اعمال مدیریت بر روی ماشین‌های میزبان و اجزای یک زیرشبکه (شامل مسیریابها ، پلها و ...)

توجه

پیاده‌سازی نرم‌افزارهای مدیریت شبکه در لایه کاربرد جهت مستقل نمودن پروتکل‌های مدیریت از سخت‌افزار شبکه

معماری پروتکل‌های مدیریت شبکه

- تعریف استاندارد مبادله اطلاعات لازم برای نظارت و مدیریت بین ماشین‌ها و مدیر شبکه
- تعریف استاندارد نظارت و کنترل و همچنین تعریف اطلاعات مدیریتی

استانداردهای مدیریت شبکه

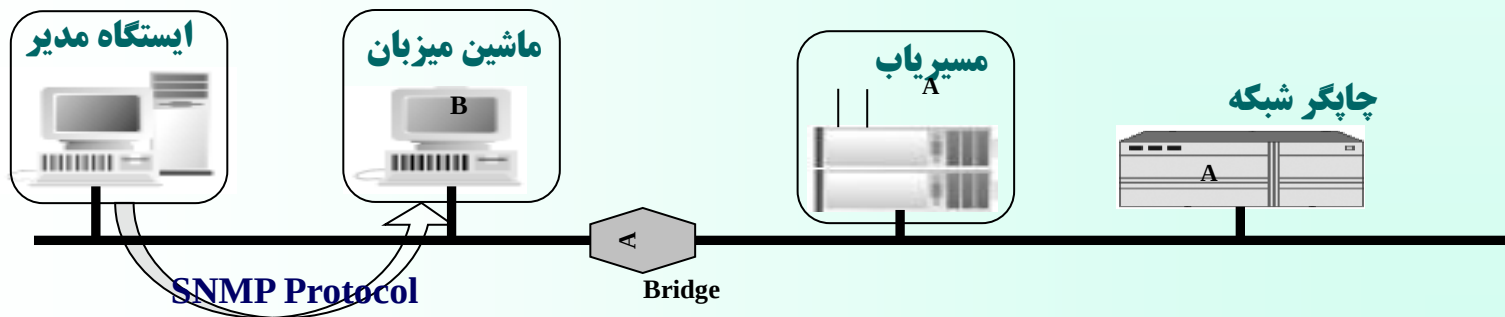
- CMOT
- RMON
- SNMPv

مدل SNMP

Simple Network Management Protocol

تقسیم عناصر یک شبکه خودمختار به چهار رده:

1. نودهای تحت مدیریت
2. ایستگاههای مدیریت
3. اطلاعات مدیریت
4. قرارداد مدیریت

اجزای مدل مدیریت در SNMP

۱- نودهای تحت مدیریت

- شامل ماشینهای میزبان ، مسیریابها ، پلها ، چاپگرها و هر ماشینی که بتواند اطلاعاتی از وضعیت خود ، به ایستگاههای مدیر ارسال نماید و از فرامین آنها تبعیت کند.
- يك نود تحت مدیریت باید قادر به اجرای پروسه کاربردی SNMP باشد. در این حالت به آن ایستگاه نمایندگی SNMP گفته می شود.
- هر نود تحت مدیریت ممکن است در کنترل چند ایستگاه مدیریت باشد که هر يك از این ایستگاههای مدیر ، سطوح دسترسی متفاوتی به آن ایستگاه دارند .

۲- ایستگاههای مدیریت

- مراکز مدیریت شبکه
- کامپیوترهای همه منظوره شامل نرم افزار لازم جهت مدیریت

۳- اطلاعات مدیریت

مشخص کننده وضعیت فعلی ایستگاه (توصیف وضعیت ایستگاه توسط متغیرهای وضعیت در حافظه)

۴- قرارداد مدیریت

روشی استاندارد و مستقل جهت برقراری ارتباط ایستگاه مدیر با نمایندگیها به منظور تقاضای حالت اشیاء (متغیرهای وضعیت) و تغییر آنها در صورت لزوم

لزوم ایجاد استانداردهای مدیریت داده

وجود مجموعه استانداردی از متغیرها برای توصیف وضعیت هر نود تحت مدیریت (از قبیل میزان ترافیک ورودی و خروجی ، نرخ خرابی بسته‌های داده ، وضعیت اجزای مرتبط و ...).

پایگاه داده اطلاعات مدیریتی Management Information Base

MIB = مجموعه اطلاعات مدیریتی و ساختار پیاده سازی آن

استاندارد MIB

- مستقل از پروتکل های مدیریت شبکه
- امکان تغییر پروتکل مدیریت ، بدون نیاز به تغییر MIB
- شامل 10 گروه از اشیاء
- X استفاده پروتکل های مدیریت شبکه از اطلاعات مدیریتی یکسان

Group	# Objects	Description
System	7	Name, location, and description of the equipment
Interfaces	23	Network interfaces and their measured traffic
AT	3	Address translation (deprecated)
IP	42	IP packet statistics
ICMP	26	Statistics about ICMP messages received
TCP	19	TCP algorithms, parameters, and statistics
UDP	6	UDP traffic statistics
EGP	20	Exterior gateway protocol traffic statistics
Transmission	0	Reserved for media-specific MIBs
SNMP	29	SNMP traffic statistics

گروههای اشیاء MIB-II در اینترنت

زبان توصیفی ASN.1

- استانداردې جهت تعريف متغيرهاي حالت و اشياء
- دو مجموعه استاندارد **ASN.1**:
- يك نوع زبان توصيف اشياء كه توسط کاربر قابل استفاده است.
- يك روش كدگذاري براي مبادله اطلاعات بين ايستگاههايي كه از پروتكل **SNMP** پشتیباني مي کنند.

پروتکل ساده مدیریت شبکه (SNMP)

به دلیل وجود انواع مختلفی از دستورات در یک پروتکل مدیریت شبکه و در نتیجه پیچیدگی زیاد به جهت اضافه کردن دستورات جدید برای هر نوع عملیاتی

استفاده از روش واکنشی تمامی عملیات و فرمانها و ذخیره متغیرهای حالت در پروتکل **SNMP**

Message	Description
Get-request	Requests the value of one or more variables
Get-next-request	Requests the variable following this one
Get-bulk-request	Fetches a large table
Set-request	Updates one or more variables
Inform-request	Manager-to-manager message describing local MIB
SnmpV2-trap	Agent-to-manager trap report

انواع پیغامهای SNMP

بخشهای پیام SNMP

1. شماره نسخه پروتکل SNMP

2. يك شناسه كه گروه ايستگاههاي تحت نظارت يك مدير را مشخص مي كند.

3. بخش داده كه به چند واحد داده تقسيم مي شود.

```
SNMP-Message ::=  
    SEQUENCE {  
        version INTEGER {  
            version-1 (0)  
        },  
        community  
            OCTET STRING,  
        data  
            ANY  
    }
```

قالب پیام به زبان ASN

فصل پنجم: برنامه نویسی تحت شبکه اینترنت

Socket Programming

هدفهای آموزشی :

- ☐ انواع سوکت و مفاهیم آنها
- ☐ مفهوم سرویس دهنده /مشتري
- ☐ توابع مورد استفاده در برنامه سرویس دهنده
- ☐ توابع مورد استفاده در برنامه مشتري
- ☐ معرفي زبان جاوا
- ☐ آشنایی با اپلت

روال برقراری ارتباط بین دو برنامه از راه دور:

الف) درخواست برقراری ارتباط با کامپیوتری خاص با IP مشخص و برنامه‌ای روی آن کامپیوتر با آدرس پورت مشخص = درخواست فراخوانی تابع سیستمی **socket()**

ب) مبادله داده‌ها با توابع **send()** و **recv()** در صورت برقراری ارتباط

ج) اتمام ارتباط با فراخوانی تابع **close()**

انواع سوکت و مفاهیم آنها

- سوکتهای نوع استریم = سوکتهای اتصال گرا **Connection Oriented**
- سوکتهای نوع دیتاگرام = سوکتهای بدون اتصال **Connectionless**

سوکتهای نوع استریم مبتنی بر پروتکل **TCP** لزوم برقراری یک اتصال قبل از مبادله داده‌ها به روش دست‌تکانی سه‌مرحله‌ای

سوکتهای نوع دیتاگرام مبتنی بر پروتکل **UDP** مبادله داده بدون نیاز به برقراری هیچ ارتباط و یا اتصالی و عدم تضمینی
بررسیدن داده‌ها ، صحت داده‌ها و ترتیب داده‌ها

سوکتهای نوع استریم

کاربرد:

پروتکل انتقال فایل FTP

پروتکل انتقال صفحات ابرمتن HTTP

پروتکل انتقال نامه های الکترونیکی SMTP

سوکتهای نوع دیتاگرام

کاربرد:

انتقال صدا و تصویر یا سیستم DNS

سوکت socket

- سوکت يك مفهوم انتزاعي از تعريف ارتباط در سطح برنامه‌نويسي
- اعلام آمادگي جهت مبادله داده‌ها توسط برنامه‌نويس به سيستم عامل بدون درگير شدن با جزئیات پروتکل TCP يا UDP و تقاضاي ايجاد فضا و منابع مورد نیاز جهت برقراري يك ارتباط از سيستم‌عامل

سرویس دهنده / مشتری

تعریف عمومی:

مشتری (client): پروسه ایست نیازمند اطلاعات

سرویس دهنده (server):

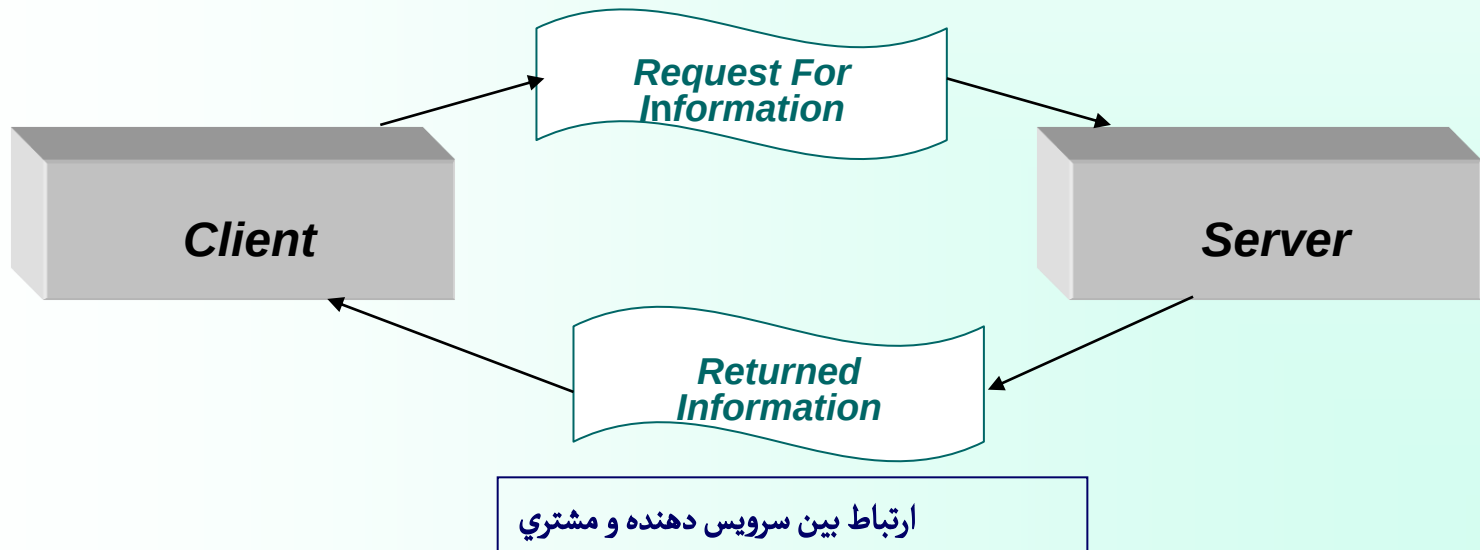
پروسه ای است برای به اشتراک گذاشتن اطلاعات و تحویل اطلاعات به مشتری

برنامه سمت سرویس دهنده Server Side

برنامه‌ای است که روی ماشین سرویس دهنده نصب میشود و منتظر است تا تقاضایی مبنی بر برقراری يك ارتباط دریافت کرده و پس از پردازش آن تقاضا ، پاسخ مناسب را ارسال نماید بنابراین در حالت کلی برنامه سرویس دهنده شروع کننده يك ارتباط نیست.

برنامه های سمت مشتری Client Side

برنامه های سمت مشتری بنا بر نیاز ، اقدام به درخواست اطلاعات می نمایند.
تعداد مشتریها روی ماشینهای متفاوت یا حتی روی یک ماشین می تواند متعدد باشد
و لیکن معمولاً تعداد سرویس دهنده ها یکی است . (مگر در سیستم های توزیع شده)

الگوریتم کار برنامه سمت سرویس دهنده

الف) Socket():

اعلام درخواست ارتباط و تعیین نوع آن (TCP یا UDP) از سیستم عامل با این تابع سیستمی

ب) Bind():

نسبت دادن يك آدرس پورت سوکتی که باز کرده ایم

ج) Listen():

اعلام شروع پذیرش تقاضاهای ارتباط TCP با این تابع به سیستم عامل و تعیین حداکثر تعداد پذیرش ارتباط TCP

د) Accept():

تقاضای معرفی یکی از ارتباطات معلق با استفاده از این تابع از سیستم عامل

ه) Send(),recv():

مبادله داده

و) Close():

قطع ارتباط دو طرفه ارسال و دریافت

ز) Shutdown():

قطع يك طرفه یکی از عملیات ارسال یا دریافت

الگوریتم کار برنامه سمت مشتری

الف) **Socket()**: ایجاد یک سوکت (مشخصه یک ارتباط)

ب) **Connect()**: تقاضای برقراری ارتباط با سرویس دهنده

ج) **Send(),recv()**: ارسال و دریافت داده ها

د) **Close()**: قطع ارتباط بصورت دو طرفه .

Shutdown(): قطع ارتباط بصورت یک طرفه.

توابع مورد استفاده در برنامه سمت سرویس دهنده (مبتنی بر TCP)

تابع `socket()`

تابع `Bind()`

تابع `Listen()`

تابع `Accept()`

توابع `Send()`, `recv()`

توابع `Close()`, `shutdown()`

توابع مورد استفاده در برنامه مشتری (مبتنی بر پروتکل TCP)

تابع `socket()`

تابع `Connect()`

توابع `Send()`, `recv()`

توابع `Close()`, `shutdown()`

امکانات زبان جاوا

جاوا زبانی است شیء‌گرا، ساده، ایمن، قابل حمل، توانمند در حمایت از برنامه‌های چند ریسمانی با معماری

خنثی

تفاوت‌های زبان جاوا با زبانهای **C, C++**:

- اشاره گرها
- استراکچرها و یونیون‌ها
- توابع
- وراثت چندگانه
- رشته‌ها
- **goto**
- **Operator overloading**
- تبدیل خودکار نوع
- آرگومانهای خط فرمان
- شیء‌گرایی
- مفسر زمان اجرای جاوا

اپلت Applet

- ریز برنامه یا برنامه کوچکی است که درون یک صفحه وب قرار می گیرد و روی یک سرویس دهنده اینترنت قابل دسترسی بوده و به عنوان بخشی از یک سند وب بر روی ماشین مشتری اجرا می شود.

- برنامه اجرایی است و برای اجرا در محیط مرورگر در نظر گرفته شده تا قابلیت هایی که صفحات وب ندارند از طریق آنها فراهم شود.

- اپلت ها با برچسب **APPLET** درون صفحه وب تعریف می شوند ولی فایلی خارجی به حساب می آیند

دو راه اجرای یک اپلت

- اجرای اپلت داخل يك مرورگر سازگار با جاوا مثل **Netscape Navigator**
- استفاده از **Applet Viewer**

محدودیت‌های اپلت

- عدم دسترسی به سیستم فایل جز در موارد محدود
- عدم توانایی در فراخوانی و اجرای برنامه در ماشین اجراکننده آن